Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 698 — ՇԱԲԱԹ 3 ՄԱՅԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 15 ՄԱՅԻՍ 1886 — 11 ՇԱՊԱՆ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده خانه نورادونکیان

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արժէք	200
» » Վեցամսեայ	» »	100
» » Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց » եւ տեղական		
թղթատարով՝ տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական		
թղթատարով՝ վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս գրուած յրագրոյց համար ծանօթ ստացուելեան վրայ է։ Թղթակցութիւնք գրուած նամակ կամ գրութիւն եւ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Easter Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2 ՄԱՅԻՍ, 1886.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՃԱԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՆԴՐՈՑ

Ուսումնական խորհրդոյ որոշումը.— Թեմերուն և Վանքերուն միացումը.—Հիկմիդիա և Արմաշ.— Տիարպէքիրի Առաջնորդութիւնն և Մշոյ Վանահայրութիւնը.— Վանքի Հայոց յուզումն և Պօղոս Սրբազան.—Ազգային բարերարք.— Էջմիածնայ Ատեան և Ազգային Մեծութիւն.—կարկուտեան դասեր.—Նոր Ընտրութիւն պարտք։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ, տեսնելով թէ Մայրաքաղաքիս թաղային վարժարանաց նկատմամբ իւր տուած հրահանգներն անտես կ'առնուին, կը խնդրէ Ազգ. Վարչութենէն որ այս վարժարանք իւր անմիջական իշխանութեան ենթարկին կրթական մասին մէջ։

Ընթերցողաց միտքն առ այս պատրաստուած պէտք է լինի ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴՐՈՑՆ վրայ կարգ մը յօդուածներով, զորս հրատարակեցինք քանի մը ամիս առաջ։ Ցոյց կուտայինք թէ ի մասին դաստիարակութեան մէն մի թաղի ինքնօրինութիւնն ո՛րչափ վնասաբեր եղած է կրթական գործին, և կը պահանջէինք աւելցնել Ուսումնական Խորհրդոյ իշխանութիւնը, մանաւանդ իրական իշխանութիւն մ'ընել զայն, թաղային վարժարանաց կրթական ուղղութիւնն ըստ կարի կեդրոնացնելով Ուսումնական Խորհրդոյ ձեռաց մէջ, սա բացայայտ նկատողութեամբ թէ, «Դաստիարակութեան գործն յառաջդիմական գործ մ'է, որոյ պահանջմունք ժամանակին հետ կը փոփոխուին և կ'ածին. թէ, մասնագէտներ պէտք են դաստիարակութեան գործը վարելու համար. ո՛չ միայն ուսուցանելու համար, այլ մանաւանդ կրթական ուղղութիւն մը գծելու և աւանդելի ուսմանց չափն ու մէթոտն որոշելու համար. թէ գրեթէ անհնար է Մայրաքաղաքիս 35-40 թաղերուն մէջ միանգամայն գտնել գաղրոցական ուրոյն հոգաբարձութիւններ բաղկացեալ կրթական մասնագէտներէ, և թէ համեմատապէս աւելի դիւրին է կեդր. Ուսումն. Խորհուրդ մ'ունենալ բաղկացեալ այնպիսի մասնագէտներէ, որոց փորձառութենէն և հմտութենէն ամեն թաղեր կրնան օգտիլ, եթէ իրական իշխանութիւն մը վարէ Ուսումնական Խորհուրդը։»

Խորհրդոյն հրատարակեալ որոշումն, որչափ ծանօթ է մեզ, ճշդիւ հաստատումն է այս հիմնական դիտողութեան։ Ուստի, աւելորդ է ըսել թէ լիովին կը հաւանինք այդ տնօրինութեան։ Խորհրդոյն ամեն անդամք մէկ մէկ թաղի մէջ թաղականութիւն և դպրոցական հոգաբարձութեանց անդամութիւն կամ ատենապետութիւն վարած անձինք են, որք, թաղային կրթական ինքնավարութիւնն իւր ամբողջութեամբ ի գործ դնելէ և ամեն ինչ փորձով տեսնելէ յետոյ, եկած են այն եզրակացութեան թէ, եթէ դպրոցներն աւելի արդիւնաւոր ընել կ'ուզուի, Ուսումն. Խորհրդոյ ձայնը քիչ մ'աւելի զգալի ընել տալու է դպրոցներուն կրթական ուղղութեան մասին։ Սահմանադրական չատ մը լաւ սկզբանց հետ ինչ ինչ թերի կամ թիւր գաղափարներ ալ մուտ գտած են մեր մէջ։ Կ'ենթադրենք թէ գործի մը համար դրամ նուիրելն իրաւունք կուտայ մեզ անձամբ վարելու կամ ըստ կամս տնօրինելու զայդ գործ։ Որովհետեւ ամեն թաղ ինք կը հոգայ իւր դպրոցի ծախքը, կ'ենթադրուի թէ ամեն թաղ կը ընդունայ ինքնիշխանաբար ընել իւր դպրոցին ինչ որ ուզէ, չատ կամ քիչ բան սովրեցնել, և աղէկ կամ գէշ սովրեցնել։ Արդ, մարդ մը կրնայ կարեւոր նպատակի մը համար դրամ տալ, և սակայն ոչինչ հասկնալ այդ նպատակին իրագործման միջոցներէն։ Անհատ մը կը վարձատրէ գ'իւր բժիշկ, բայց չի խնամուիր դեղօրէից բաղադրութեան։ Ազգ մը իւր դրամով կը պահէ բանակ մը, բայց չի միջամտեր սպայակոյտի յատակագծերուն։ Գործեր կան որք մասնագիտական են։ Կրթութիւնն այն գործերէն է։ Ազգի մը ամեն անհատը պարտի մասնակցիլ ազգային կրթութեան ծախուց։ Բայց ազգի մը ամեն անհատը չի կրնար կրթական գործէն հասկնալ։ Կարողագունից և հմտագունից պէտք է յանձնել զայն։ Ամեն թաղի մէջ կարողագոյնք և հմտագոյնք չեն կրնար գտնուիլ մէկ մէկ կրթական իշխանութիւն կազմելու համար։ Ուր որ կան, և արդիւնք կը ցուցնեն, անշուշտ պիտի պահուին ո՛և իցէ ձեւով մը։ Բայց ուր որ չկան, ուր որ ամեն տարի հարիւրաւոր ոսկիներ կը վատնուին առանց արդեւնց, կեդր. Վարչութիւնն, և ամենէն առաջ հասարակութիւնն, ոյժ և իշխանութիւն պէտք է տան Ուսումնական Խորհրդոյ՝ հոգ տանելու որ ազգային գործոց կարեւորագոյնն այսպէս երեսի վրայ չմնայ՝ թաղային սխալ ինքնասիրութեամբ և տեղային անձուկ ոգւոյն յուռեղոյն կիրառութեամբ։

* *

ԾԱՌԻՐԱՑԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ամեն բանի մէջ զգուշանանք։ Էր ժամանակ մը ուր օրուան մեծ սկզբունքն էր թեմորէից և Վանօրէից բաժանումն։ Այսօր, ճշդիւ ներհակ սկզբունքն է օրուան նորաձեւութիւնն։ Ինչպէս հագուստի և կապուստի, նաև գաղափարի և սկզբունքի մասին, հիները վերակենդանանալով, կը դառնան նորաձեւութիւն։ Վարչային հոսանքն այսօր վանքերն ու թեմերը միացնելու կողմն է որոշապէս։ Հոգիս այն կողմէ կը փչէ։ Խնդիր չենք ըներ թէ Ազգ. Ժողովն այս բանի մասին ընելու բան չունի՝ բնաւ, այլ կ'ըսենք թէ, հին և փորձեալ դրութեան մը այս նոր կիրառութեան մէջ, պէտք է զգուշանանք ծայրայեղութենէ, և թէ կ'ուզենք միութիւնը բաժանումէն աւելի օգտակար հանդիսացնել։ Օրինակի համար. բոլորովին անիմաստ ծայրայեղութիւն կը թուի մեզ՝ Տիարպէքիրի Առաջնորդութեան հետ միացընել Մշոյ Ս. Կարապետի վանահայրութիւնը։ Դերձակեան Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոս Տիարպէքիրի Առաջնորդութիւնն այս պայմանաւ ընդուներ է եղեր։ Աւելի անտեղի անպայման, աւելի անտեղի կարգադրութիւն երբեք չենք լսած։ Այս Եպիսկոպոս բնաւ վանական կեանք չէր ունեցած, ուստի յանկարծ Հայաստանի ամենամեծ մէկ վանքին Վանահայր կարգել զայն՝ ինքնին քննադատելի է բաւական։ Մնաց որ, Ս. Կարապետ Տիարպէքիրէ հեռի է 4-5 աւուր ճանապարհաւ։ Տիարպէքիրի ընդարձակ Վիճակը բաւական գործեր ունի Առաջնորդ մը բովանդակապէս զբաղեցնելու համար, մանաւանդ հիմակ որ ազգային եկեղեցիէն բաժանման շարժումներ կան եղեր, և Ս. Կարապետ աւելորդական կարեւոր Վանք մ'է 4-5 օր հեռի բնակող Առաջնորդի մը իշխանութեան չենթարկուելու համար։ Ենթադրելով թէ Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոս մեզ անծանօթ կարողութեամբք և բարեմասնութեամբք օժտուած լինի, տակաւին խնդիր է թէ Տիարպէքիրի Առաջնորդութիւնը գոհացուցիչ կերպիւ վարած պիտի կրնայ համարուիլ երբ տարւոյն մէկ մասն— հնձոց և պտղի ժամանակն— երթայ անցուցանել ի Ս. Կարապետ Ո՞չ ապաքէն Ս. Կարապետի Վանքը բաւականապէս եւ նիւթապէս պիտի տուժէ, երբ անուանեալ Վանահայրը շատանայ կառավարել զայն փոխանորդով մը, որուն առաջին գործը պիտի լինի ի հարկէ՝ Վանահօր հասոյթն ապահովագոյն ճամբով հասցնել նմա։ Բոլոր գործս վերէն ի վար քննադատելի կը թուի մեզ, եւ չենք վարանիր ըսել թէ, եթէ այս կերպիւ պիտի իրագործուի Վանօրէից և Թեմօրէից միացումն, այս փոփոխեալ դրութիւն առաջնոյն չափ ալ օգուտ չպիտի ունենայ։ Կը լսուանք սակայն թէ Տիարպէքիրի Առաջնորդութիւնն և Մշոյ Վանահայրութիւնը միացնելու կարգադրութիւնը վերջնական չպիտի լինի։

* *

ՆԻԿՈՄԻԴՈՅ ԹԵՄՆ Արմաշու Վանքին հետ միացնելու ձեռնարկն աւելի բանաւոր գործ մը կը թուի մեզ։ Բաժանմամբ, ո՛չ Արմաշու Վանքը զօրացաւ, ո՛չ Նիկոմիդիոյ գաւառային վիճակը բարւոքեցաւ։ Վանքին մէջ վարդապետներ պարապ կը կենային, եւ Վանքը պարտուց ներքեւ կ'իյնար, մինչ անդին այն վարդապետաց համար հովուելի ժողովուրդ մը կար րիւրաւոր, որ կը մնար անխնամ։ Կ'ենթադրենք թէ, եթէ Վանք և Վիճակ մէկ ձեռքի մէջ լինէին, այս վարդապետներ պիտի երթային քարոզել և հովուել գաւառին ամեն կողմերն, ուստից արդէն կրօնափոխական շարժման լուրեր կուգան մերթ ընդ մերթ, եւ գաւառն ալ, իւր Վարչութեան միջոցաւ, Վանքին արդիւնագործման նկատմամբ ձայն պիտի կրնար ունենալ։ Քանի որ Վանքն և Գաւառն անգոհացուցիչ վիճակի մէջ էին երբ բաժանեալ կը գտնուէին, կ'արժէ փորձել թէ միացմամբ աւելի լաւ վիճակ մը չե՞ն կրնար ունենալ։ Բայց միացումն ինչ ինչ գործնական դժուարութեանց կը հանդիպի։ Առաջնորդ-Վանահայրն ո՞վ պէտք է լինի։ Արժանաւոր Վանահա՞յրն, որ, ի՛նչ կերպիւ ալ վարած լինի գ'իւր պաշտօն, երեւելի եպիսկոպոս մ'է, թէ գաւառին ընտրեալ Առաջնորդն, որ, թէեւ վարդապետ, եպիսկոպոսական վիայագիր ըստացած է հոգեւոր Պատրիարքին ժամանակ, և որ յիւր կողմ ունենալ կը թուի միշտ թեմականաց մեծամասնութիւնը։ Կը լսուանք թէ գործնական միջոց մը կը գտնուի այս դժուարութեան բարձման համար, և Մայրաքաղաքիս այնչափ մտաւ և այնչափ համբաւաւոր Վանք մը և այնպիսի բազմահայ թեմ մը կը դրուին աւելի նախանձելի վիճակի մը մէջ։

* *

Ի ՎԱՆՆ ազգային գործերն անգոհացուցիչ վիճակ մ'ունին։ Դեր. Պօղոս Սրբազանի այս նոր պաշտօնավարութիւն ո՛չ մայն ակնկալեալ պտուղները չտուաւ, այլ աւելի եւս խռովեց տեղւոյն Հայերն, ինչպէս կ'երեւի առ Պատրիարքարան, առ մեզ և առ մասնաւոր Վանեցիս ուղղեալ ամեն տեղեկութիւններէ։ Զերբակալութիւններ տեղի ունեցան, որոց հիմ մը չունենալը ժամանակ մը յետոյ հասկցուեցաւ։ Տեղւոյն Հայոց և քաղաքական իշխանութեան միջեւ թիւրիմացութիւնը վերջ չգտաւ, մինչ Ն. Դերապատուութեան ամենալաւ կողմը տեղային իշխանութիւնն մասաղդեցութիւն ունենալը կը հաստատուէր։ Վանայ Դաւառ. Ժողովոյն անգամոց մեծամասնութիւնն, որ, ըստ սահմանադրական սկզբանց, Վասպուրականի նահանգին Հայոց մեծամասնութիւնը կը ներկայացնէ, բարձրաձայն դժգոհութիւն կը յայտնէ Ն. Դերապատուութեան ընթացքին դէմ։ Այսպիսի դժգոհութիւն մը իշխանական զօրութեան կիրառութեամբ լռեցնելու հետամուտ լինել խելացի գործ չէ, և ազգասիրութիւն բնա՛ւ չէ։ Թէեւ անվրէպ միջոց մը չունինք ստուգելու Ն. Դերապատուութեան դէմ եղած ամեն դանդատները, բայց մասնաւոր իրողութիւն մը գաղափար մը կուտայ մեզ Պօղոս Սրբազանի վարչական ուղղութեան վրայ։ Կը յիշուի ժողովուրդ մը կար րիւրաւոր, որ կը մնար անխնամ։ Կ'ենթադրենք թէ, եթէ Վանք և Վիճակ մէկ ձեռքի մէջ լինէին, այս վարդապետներ պիտի երթային քարոզել և հովուել գաւառին ամեն կողմերն, ուստից արդէն կրօնափոխական շարժման լուրեր կուգան մերթ ընդ մերթ, եւ գաւառն ալ, իւր Վարչութեան միջոցաւ, Վանքին արդիւնագործման նկատմամբ ձայն պիտի կրնար ունենալ։ Քանի որ Վանքն և Գաւառն անգոհացուցիչ վիճակի մէջ էին երբ բաժանեալ կը գտնուէին, կ'արժէ փորձել թէ միացմամբ աւելի լաւ վիճակ մը չե՞ն կրնար ունենալ։ Բայց միացումն ինչ ինչ գործնական դժուարութեանց կը հանդիպի։ Առաջնորդ-Վանահայրն ո՞վ պէտք է լինի։ Արժանաւոր Վանահա՞յրն, որ, ի՛նչ կերպիւ ալ վարած լինի գ'իւր պաշտօն, երեւելի եպիսկոպոս մ'է, թէ գաւառին ընտրեալ Առաջնորդն, որ, թէեւ վարդապետ, եպիսկոպոսական վիայագիր ըստացած է հոգեւոր Պատրիարքին ժամանակ, և որ յիւր կողմ ունենալ կը թուի միշտ թեմականաց մեծամասնութիւնը։ Կը լսուանք թէ գործնական միջոց մը կը գտնուի այս դժուարութեան բարձման համար, և Մայրաքաղաքիս այնչափ մտաւ և այնչափ համբաւաւոր Վանք մը և այնպիսի բազմահայ թեմ մը կը դրուին աւելի նախանձելի վիճակի մը մէջ։

* *

Ի ՎԱՆՆ ազգային գործերն անգոհացուցիչ վիճակ մ'ունին։ Դեր. Պօղոս Սրբազանի այս նոր պաշտօնավարութիւն ո՛չ մայն ակնկալեալ պտուղները չտուաւ, այլ աւելի եւս խռովեց տեղւոյն Հայերն, ինչպէս կ'երեւի առ Պատրիարքարան, առ մեզ և առ մասնաւոր Վանեցիս ուղղեալ ամեն տեղեկութիւններէ։ Զերբակալութիւններ տեղի ունեցան, որոց հիմ մը չունենալը ժամանակ մը յետոյ հասկցուեցաւ։ Տեղւոյն Հայոց և քաղաքական իշխանութեան միջեւ թիւրիմացութիւնը վերջ չգտաւ, մինչ Ն. Դերապատուութեան ամենալաւ կողմը տեղային իշխանութիւնն մասաղդեցութիւն ունենալը կը հաստատուէր։ Վանայ Դաւառ. Ժողովոյն անգամոց մեծամասնութիւնն, որ, ըստ սահմանադրական սկզբանց, Վասպուրականի նահանգին Հայոց մեծամասնութիւնը կը ներկայացնէ, բարձրաձայն դժգոհութիւն կը յայտնէ Ն. Դերապատուութեան ընթացքին դէմ։ Այսպիսի դժգոհութիւն մը իշխանական զօրութեան կիրառութեամբ լռեցնելու հետամուտ լինել խելացի գործ չէ, և ազգասիրութիւն բնա՛ւ չէ։ Թէեւ անվրէպ միջոց մը չունինք ստուգելու Ն. Դերապատուութեան դէմ եղած ամեն դանդատները, բայց մասնաւոր իրողութիւն մը գաղափար մը կուտայ մեզ Պօղոս Սրբազանի վարչական ուղղութեան վրայ։ Կը յիշուի ֆէյլեհոյէ կախարդական ծիծաղելի գործն։ Այսպիսի գործի մը Առաջնորդական–Տեղապահ Հօր գիտութեամբ ու վաւերացմամբ տեղի ունենալը ծանուցուած էր թէ՝ մեզ, թէ Պոլսեցիներ ամեն Վանեցի վանականի և թէ առ Պատրիարքարան՝ Գաւառ. Ժողովոյն մեծամասնութեան կողմէ։ Եւ սակայն, Ն. Դերապատուութիւն ա՛յնչափ միամիտ կարծած է Պոլսեցիներն, որ Գաւառական Ժողովոյն փոքրամասնութեան անիմաստ հերքմանագիր մը ստորագրել տալով, յուսացած է ջրել Աբեղեան և ուրիշ թերթերու Թղթակցութիւններն և ամեն պատուաւոր Վաւեցւոց ձեռքը գտնուող նամակներն, որոց ամենքն ալ մի և նոյն գայթակղելից գործը կը պատմէին։

Վանայ Հայոց մէջ տիրող ազգաշունչ շփոթութիւնը բառնալու համար, ամենէն բանաւոր և օրինաւոր միջոցն է՝ Առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու հրահանգ և ընտրելեաց ցանկ ղրկել, եթէ կ'ուզուի՝ Պօղոս Եպիսկոպոսին անունն ալ դնելով անոր մէջ։ Գաւառ. Ժողովը կը կատարէ ընտրութիւնն, և ո՛վ որ մեծամասնութիւն ստանայ, գաւառը պարտաւոր է յարգել անոր իշխանութիւնը։ Պօղոս Սրբազան՝ գաւառային ընտրութեամբը չի բաղմիր Վանայ առաջնորդական աթոռին վրայ։ Ինք Տեղապահ մ'է լոկ։ Տեղապահի մը պաշտօնն է՝ ո՛չ թէ նոր խնդիրներ յարուցանել, այլ կեցած խնդիրները բառնալ ի մէջ, և դիւրացնել նոր Առաջնորդին ընտրութիւնը։ Վանայ պէս ընդարձակ թեմ մը կատարեալ իրաւունք ունի պահանջելու որ իւր օրինաւորապէս հաստատեալ Ժողովոյ մեծամասնութեամբն ընտրուած Առաջնորդ մը վարէ իւր գործերն։ Պատրիարքարանը չի կրնար անտես ընել Վանեցւոց այս սահմանադրական իրաւունքը։ Պօղոս Սրբազան կրնայ ունենալ ազդեցիկ հմտակրօնքներ ի Կ. Պոլիս։ Բայց այս պատճառ մը չէ որ Վան խռովեալ վիճակի մը մէջ թողուի։ Օրէնքը պէտք է գործադրուի, և օրինաւոր Առաջնորդ մը տրուի Վանեցւոց։ Կը լսենք թէ Գաւառ. Ժողովը պակասեալ անդամներ ունի եղեր, որոց ամբողջացման կը հետամտի եղեր Պօղոս Սրբազան։ Կը լսուանք թէ Ն. Դերապատուութիւն թոյլ պիտի տայ որ տեղւոյն Ժողովուրդն օրինաց սահմանին մէջ ամենայն ազատութեամբ—առանց ճնշման — ընտրէ պակասեալ անդամներն, որպէս զի Գաւառ. Ժողովոյն առաջնորդական ընտրութիւնն, ինչ արդիւնք որ ունենայ, գաւառին մեծամասնութեան կամքն ու բաղձանքը կարենայ ներկայացնել։

* *

ԽՆԴԻՐ ՄԸ, որուն կուսակցական գոյն մը տալու անպատշաճ փորձ մ'եղած էր խմբակի մը կողմէ, գոհացուցիչ լուծում մը պիտի ընդունի Ազգ. Ժողովոյ առաջիկայ նստին մէջ, յորում Ազգ. Վարչութիւնը պիտի առաջարկէ շնորհակալութեան քուէ տալ Վաեմ. Սպարգալեան Էֆէնտիին, Ս Մեսրոպեան վարժարանին վերաշինութեան համար, և Մեծ. Ազգ Ատենապետին, Կարնոյ Ատենապետին վարժարանն հաստատելուն և պահպանելուն համար։ Կը սիրենք յուսալ թէ, տարին չլրացած, Վարչութիւնը քաջալեր պարտականութիւն մը պիտի ունենայ նմանօրինակ առաջարկ մը տանելու Ազգ. Ժողովոյն, Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի վերաշինութեան ձեռնարկող Պատ. Հոգաբարձութեան համար։ Մեծագործութիւնք այնչափ քիչ են մեր մէջ, որ կ'արժէ ամենայերմ արտայայտութեամբք հրաչակել բարձրաձայն թէ Ազգն ո՛րպիսի մեծ երախտագիտութեամբ կը գնահատէ իւր բարերարաց արարքն։

* *

ԷՋՄԻԱՆԻՆՑ Դանձանակաց հաստատումը Թուրքիոյ Հայոց եկեղեցեաց մէջ, ո՛չ թէ նոր բեռ մը պիտի լինի մեր բարեպաշտ ժողովրդեան համար, այլ նախկին և յոյժ բանաւոր սովորութեան մը նորոգումն, որ դրամականէն աւելի բարձր նշանակութիւն մ'ալ ունի։ Այս դանձանակաց հասոյթք ապահով ձեռամբ յանձնուելով ուր որ անկ է, պիտի գործածուին գլխաւորապէս Էջմիածնի Վանուց վերանորոգման ու բարեկարգութեան, այսինքն՝ ընդհանուր Հայոց յատուկ հարապատական հաստատութեան, և ո՛չ թէ տեղային պէտքերու։ Այս Դանձանակներն նիւթական նշան մ'եւս պիտի լինին բարոյական ու հոգեւոր կապին որ Թուրքիոյ Հայերը կը միացնէ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան հետ։ Մեծաղնեայք ցոյց պիտի տան թէ Էջմիածինը կամ Ժողովական ընտրութեանց առթիւ և իրաւունք մը ի գործ դնելու համար միայն չեն լիշեր, այլ գիտեն արդեամբ ապացուցանել իրենց անշնջելի հաւակրանքը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչայ Աթոռոյն։ Առջի ժամանակներն Էջմիածնի Նուիրակները մեծ քանակ գումարներ կը հանգանակէին Թուրքիոյ Հայոցմէն, որք էին գլխաւոր նիւթական նեցուկ Էջմիածնի Վանքին ու Միաբանութեան։ Ցորմէ հետեւանաւսպատակ Հայք բազմացան և հարստացան, անմիջական յարաբերութիւն ունենալով Էջմիածնի հետ, առաջուան չափ պէտք չմնացին Թուրքիոյ Հայոց նիւթական օգնութեան, այնպէս որ Նուիրականութեանց ջնջումէն Էջմիածին անգարժանելի վնաս մը չկրեց։ Բայց ժամանակին բերած ո՛չ մէկ փոփոխմամբ Էջմիածին կրնայ դադրիլ նա՛եւ Թուրքիոյ Հայոց ստացուածքը լինելէ և ի հարկին անոնց նիւթական օգնութիւն եւս ըստ առաջնոյն վայելելէ։

* *

—)(94)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔ

ԺԻԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Դ.

ԽԱՂԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ

Սակայն Սարքանի վերջին անգամ մ'ալ ուզեց արգելուլ գիւր հանախոնն եւ Մոնթէ-Քարլոյ վերադարձնել զայն։

—Եկ, Սիլա՛ս, ե՛կ, գոչեց բռնելով թեւէն։ Վաղը նորէն կ'սկսինք։ Ես քիչ մ'ատակ ունիմ տակաւին։

—Ո՛չ... թո՛ղ տուր զիս... թո՛ղ տուր... գոչեց Սիլաս Թորոնթալ զայրագին։

Եւ եթէ կարողութիւն ունենար Սարքանի հետ կռուելու, եթէ գինեալ լինէր, անտարակոյս չպիտի վարանէր իւր վաղեմի գործակալէն կրած ընդանեաց վրէժն առնուլ։

Մէկ ձեռքով, զոր զայրոյթն առաւել կ'ուժգնէր, Սիլաս Թորոնթալ ետ մղեց զՍարքանի, յետոյ վազեց գնաց դէպ արա հետին վերջին անկիւնն, եւ ժայռին վրայ կոչտ կերպիւ փորուած քանի մ'ատաթանէրէն վեր ելնել սկսաւ։ Շատ չանցած, Թուրպիոյ գլխաւոր փողոցը պիտի հասնէր, այն նեղ կրճին վրայ, որ Շանագլուխը կը բաժնէ Աժէլ լեռնէն, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի հին սահմանագլխէն։

«Գնա՛ ուրեմն, Սիլա՛ս, գոչեց Սարքանի վերջին անգամ, գնա՛, բայց չպիտի կը-նաս երթալ ադկէ անդին։»

Ցետոյ աջ կողմ դիմելով, չոր քարերէ փոքր ցանկէ մը վեր մագլցեց եւ սանդղաձեւ պատէզէ մը վազեց անցաւ, այն կերպիւ որ Սիլաս Թորոնթալի ճանքան կարէր։

Բէսքատ եւ Մաթիվիս, թէեւ եղած խօսքերը չէին լսած, բայց տեսեր էին որ սեղանաւորն ուժգնութեամբ ետ հրեր էր զՍարքանի, եւ սա ալ աներեւոյթ եղեր էր մութին մէջ։

—Է՛հ, սատանան գործի կը խառնուի, գոչեց Բէսքատ։ Թերեւս մեր լաւագոյն որսը կը պրծի՛ մեր ձեռքէն... բայց միւսն ալ չփախցնենք...։ Սիլաս Թորոնթալ ալ գէշ որս չէ... եւ ընտրութիւն ընելու ժամանակ չէ։ Օ՛ն, յառաջ, Մաթիվի՛ս։

Եւ քանի մ'արագ վազքով Սիլաս Թորոնթալի մօտ հասան, մինչ նա Թուրպիոյ փողոցն ի վեր կը դիմէր։ Զախ կողմը թողլով Օրիւսթի աշտարակին վրայ նայող բէլբակը, վազեց անցաւ արդէն փակուած տուներուն առջեւէն եւ վերջապէս Քորնիշի ուղղոյն վրայ հասաւ։

Բէսքատ եւ Մաթիվիս յիսուն քայլաչափ հեռի էին անկէ։

Բայց Սարքանի երեւան չէր եկներ։ արդեօք աջակողման դարն ի վե՞ր եկած էր, թէ իւր հանախոնը վերջնապէս թողլով Մոնթէ-Քարլոյ կը վերադառնար։

Քորնիշի ճանքան, հռոմկական վաղեմի ուղւոյ մը մնացորդ, Թուրպիայէն անդին դէպի Նիս կ'երթայ, լերան կուչէն, բարձր ապառաժներու, անկատ կոներու եւ անդընդախոր վիհերու մէջէ, որք մինչեւ ծովեզերեայ երկաթուղւոյն դիծը կ'իջնեն։ Անկէ անդին, այն ատեղազարդ գիշերին մէջ, արեւելեան կողմէն ծագող լուսնին լուսով վեց ծովածոցը կը տեսնուէին շփոթ կերպիւ, Սէնթ-Օսրիսի կղզին, Վար գետին բերանը, Կարուբի թերակղզին, Անթիպի սարաւանդը, Ժուանի ծոցը, Լէրէն կղզիները, Նաբուլի ծոցը, Քանի ծոցը, եւ ասոնց ետին Խարէրէլի լեռները։ Տեղ տեղ հաւահանգստի հուրերի կը շողային, այն էր Բրմիթի-Ալֆրիթի սեղ զուարթերին տոորոսը Պոիէսի փարոսը, Լէրոպա լերան տոորոսը Վիլֆրանշի փարոսն, և քանի մը ձկնորսանաւուց լապտերք, զորս ծովուն խաղաղ ջուրերը կը ցոլացնէին։

Կէս գիշերը կ'անցնէր։ Նոյն միջոցին Սիլաս Թորոնթալ, Թուրպիայէն գրեթէ դուրս ելնելով, Քորնիշի ուղին թողուց, և վազեց մտաւ նեղ ճանրու մը մէջ, որ ուղղակի Եղա կ'երթայ, տեսակ մ'արծուի բոյն, շոնիներու և եղերեներու կոյտ մը վեր, ժայռի մը դագաթը թառած, կէս բարբարոս ընակիչներով։

Այն ուղին բացարձակապէս ամայի էր։ Սիլաս Թորոնթալ թիչ մը ժամանակ գնաց այն ճանրէն, առանց քայլերը թուլցնելու, առանց երբէք զլուխն ետին կամ սէկ կողմ դարձնելու։ Ցետոյ յանկարծ ձախ կողմ դառնալով, նեղ արահետի մը մէջ մտաւ, որ ծովեզերքն բարձր խարակին մօտէն կ'երթար։

Ամենայն դիւրութեամբ մը կարելի էր հասկնալ թէ, Սիլաս Թորոնթալ ինքզինքը գահավիժելու վրայ էր, Մաթիվիս հասաւ բռնեց զայն եւ ճանքուն վրայ բերաւ։

—Թո՛ղ տուէք զիս... կ'աղաղակէր։ Թո՛ղ տուէք զիս...։

—Թողուցէք որ սխալ քայլ մ'առնուք, պարո՛ն Թորոնթալ, պատասխանեց Բէսքատ։ Երբէ՞ք։

Ուշիմ տղան բնաւ պատրաստուած չէր այս դէպքին, զոր իրեն տրուած հրահանգները չէին նախատեսած։ Բայց եթէ Սարքանի կրցեր էր փախչիլ, Սիլաս Թորոնթալ բռնուած էր, եւ կը մնար Անթէբիրիա տանիլ, ուր իւր իրաւունքն եղած ամեն պատիւներով պիտի ընդունուէր։

—Պարոնը չափաւոր գնով փոխադրել յանձն կ'առնո՞ւս, հարցուց Բէսքատ Մաթիվիսի։

—Կ'առնում, պատասխանեց Մաթիվիս։

Սիլաս Թորոնթալ զգացողութիւնն իսկ կորուսած լինելով, ամենափոքր ընդդիմութիւն մ'ընելու միտքի մէջ չէր։ Ուստի Բէսքատ, մէնի երը դառնալով, բաւական նեղ արահետի մը մէջ մտաւ, որ ծովեզերը կ'իջնէր։ Մաթիվիս ալ անոր ետեւէն երթալ սկսաւ մերթ ընդ քարշ տանելով, մերթ ալ դրդելով զայն գրեթէ անբզդայ մարմին։

Էջն յոյժ դժուարին եղաւ, եւ, առանց Բէսքատի արտաքոյզը ճարպիկութեան, առանց ընկերին տարօրէն ուժին, երիւզն ալ յոյժ վտանգաւոր եւ անշուշտ մահաբեր անկումներ կրնային ընել։

Վայրկեան մը յետոյ, երբ Սիլաս Թորոնթալ ինքզինք գահավիժելու վրայ էր, Մաթիվիս հասաւ բռնեց զայն եւ ճանքուն վրայ բերաւ։

—Թո՛ղ տուէք զիս... կ'աղաղակէր։ Թո՛ղ տուէք զիս...։

—Թողուցէք որ սխալ քայլ մ'առնուք, պարո՛ն Թորոնթալ, պատասխանեց Բէսքատ։ Երբէ՞ք։

Ուշիմ տղան բնաւ պատրաստուած չէր այս դէպքին, զոր իրեն տրուած հրահանգները չէին նախատեսած։ Բայց եթէ Սարքանի կրցեր էր փախչիլ, Սիլաս Թորոնթալ բռնուած էր, եւ կը մնար Անթէբիրիա տանիլ, ուր իւր իրաւունքն եղած ամեն պատիւներով պիտի ընդունուէր։

—Պարոնը չափաւոր գնով փոխադրել յանձն կ'առնո՞ւս, հարցուց Բէսքատ Մաթիվիսի։

—Կ'առնում, պատասխանեց Մաթիվիս։

Սիլաս Թորոնթալ զգացողութիւնն իսկ կորուսած լինելով, ամենափոքր ընդդիմութիւն մ'ընելու միտքի մէջ չէր։ Ուստի Բէսքատ, մէնի երը դառնալով, բաւական նեղ արահետի մը մէջ մտաւ, որ ծովեզերը կ'իջնէր։ Մաթիվիս ալ անոր ետեւէն երթալ սկսաւ մերթ ընդ քարշ տանելով, մերթ ալ դրդելով զայն գրեթէ անբզդայ մարմին։

Էջն յոյժ դժուարին եղաւ, եւ, առանց Բէսքատի արտաքոյզը ճարպիկութեան, առանց ընկերին տարօրէն ուժին, երիւզն ալ յոյժ վտանգաւոր եւ անշուշտ մահաբեր անկումներ կրնային ընել։

Սակայն գրեթէ քսան անգամ իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելէ զկնի՝ ծովեզերեայ վերջին ժայռերուն վրայ հասան։ Անդ ծովածոցը լի է շատ մը փոքրիկ խորշերով, քմահաճաբար փորուած առաջքարանց ժայռերու մէջ, բարձր եւ կարմրորակ որմաձեւ ապառաժներէ չրջապատեալ, որք գիրենք կոծող մանր կոհակներուն արեան գոյն կուտան։

Այդը ծագել կ'սկսէր, երբոր Բէսքատ ապաստան մը գտաւ ծովեզերեայ փորոներէն միոյն մէջ, ուր կրնար դնել զՍլաս Թորոնթալ Մաթիվիսի պահպանութեան տակ։

Մաթիվիս հոն տարաւ սեղանաւորն, որ ոչ նշմարելու, ոչ ալ հոգ ընելու երեւոյթ ունէր։

Ցետոյ Բէսքատ՝ Մաթիվիսի դառնալով,

—Դու տար պիտի

ԻՆՉ ՏԵՍԱԿ խնդիրներով ալ զբաղինք, սակայն, կարելի չէ մոռնալ այն գլխաւոր և հիմնական իրողութիւնը թէ, ազգային վարչական գործունէութեան ծանրութեան կեդրոնն է այժմ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ։

Ահագին Դատ մը և ահագին Պարտք մը։—ահա՛ մեծագոյն խնդիրներն որովք մանաւանդ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր գահակալութեան սկիզբէն ի վեր զբաղիլ դատապարտուած են Ազգ. վարչութիւնն և հանրութեան միտքն, և որք անկէ ի վեր ալ մեծ քայլ մ'բրած չեն դէպի բարեյաջող լուծումն։

Կարկուտեան դատին վրայ, գրաբախտապէս, չունինք դեռ գոհացուցիչ լուր մը։ Բայց խնդիրը Պետական Խորհրդոյ առջև կը գտնուի, և յոյս կայ միշտ թէ արդար լուծման մը յանգի։

Դաւառաց մէջ, Երուսաղեմայ պարտուց երեքական զրուշի բաժինը կը գանձուի Հայոցմէն, ինչպէս Առաջնորդք և նամակագիրք կը ծանուցանեն։ Բայց յուսացուածին չափ կարևոր գումար մը յանձնուած չէ տակաւին ի Պատրիարքարան վճարում ի պարտուց։ 1,100 ոսկին չանցնիր եղած բոլոր վճարումն։ Ասոր հետ միանալով Ռուսիոյ Հայոց մէջ և նախագոյն Կ. Պոլսոյ Հայոց մէջ եղած քանի մը հազար ոսկւոյ հանգանակութիւնք, ընթացիկ տոկոսները վճարուելէն զատ, հազիւ 2,000 ոսկւոյ գլխաւոր մը վճարուած և քանի մը մուրհակներ ետ առնուած են։

Գործն՝ ինչպէս կ'երևի, շատ կաղ կ'ընթանայ, և այս ալ քիչ հոգ չի պատճառեր անշուշտ։ Կարելի չէ աչքողջ դիտել գոհունութեան զգացում մը, տեսնելով թէ, գժբախտ պարագայից բերմամբ, ազգին քսակէն այսպիսի անձուկ ժամանակի մը մէջ ելած հազարաւոր ոսկիք հազիւ կը բաւեն ընթացիկ տոկոսներ վճարելու բոլորովին ամուլ և ապարդիւն Պարտքի մը համար, որ մեայն հետք մը չէ թողած բնաւ, այլ 10,000 ոսկւոյն քանի մը պատիկ բարդմամբն հասած է արդի ահագին համեմատութեանց։

Եթէ այսպէս ազգը դատապարտեալ է Երուսաղէմի Վանքին անցեալը քաւելու, նոյն հաստատութեան ապագայն ո՛չ նուազ հոգ պէտք է պատճառէ։ Ընտիր և մեծարժէք գետինն ուրոյ վրայ է Կարկուտեան դատն, իրրև Երուսաղեմայ բազմամեայ սեփականութիւն, է այն գլխաւոր հողերէն, որոց բերած կամ բերելիք եկամտով կը լուսացուի ապահովել Վանքին ապագայն, որ յոյժ անմխիթարական կ'երևի, քանի որ ուխտաւորաց հասոյթն հետզհետէ անչնչան կը դառնայ։

Երբ այսպիսի ծանր խնդիրք կան Վարչութեան ուսոց վրայ, կատարելապէս հասկնալի է որ աւելի արդիւնաւոր և աւելի ընդհանրական խնդիրք դատապարտուած լինին անտես մնալու տակաւին։ . . .

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՆԴՆՈՒԹԻՒՆ ԺՈՂՈՎ

Բաղաքական ժողովը գումարեցաւ երէկ ի Ղալաթիա, նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Վսեմ. Նուբարեան էֆէնտիի։

Ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ Պատրիարքարանի եկամտացոյցի խնդրոյն և 4,000 զուրուշի յաւելումի մ'բրաւ ծախսուց գումարին վրայ։

Բարեյիշատակ Կիւլպէնկեան Մեծարգոյ էֆէնտիի տեղ Կեդրոնական Վարժարանի խնամակալութեան անդամ անուանեց հանգուցելոյն որդի Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆէնտին։

Զալաթիոյ եկեղեցւոյն բակին մէջ կառուցանելի շէնքին ըստ վերջին կարգադրութեան պատրաստուած տեղեկագիրը վերջնապէս ընդունեց ինչ ինչ բարեփոխումներով։

Ուսումնական Խորհուրդն, որոյ շաբաթական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ, ժողովոյ ներկայանալով մայրաքաղաքիս Ազգ. Վարժարանաց վիճակին նկատմամբ իւր մատուցած յայտագրոյն վերայ բացատրութիւններ տուաւ և ըստ գացուց ժողովին, թէ իրաց այս վիճակին մէջ Ուսումն. Խորհրդոյ համար անհնար է Սահմանադրութեան և անոր հրահանգաց գծած պարտականութիւնները անթերի կատարել և ուղղութիւն մը տալ վարժարանաց։ Ժող՝ ովն՝ ուզելով նախապէս ճշդել Ուսումն. Խորհրդոյ գործառնութեան եղանակն, յանձնարարեց Ուսումն. Խորհրդոյն որ իւր խոստացած ծրագիրը մատուցանէ որպէս զի կարելի լինի համաձայնեցնել Թաղ. Խորհրդոց իրաւասութիւններն Ուսումն Խորհրդոյ պարտականութեանց հետ, զորս Սահմանադրութիւնը վերագրած է Ուսումն. Խորհրդոյն։

Ազգ. Սահմանադրութեան 26րդ տարեդարձի տօնման համար ըստ սովորութեան կարգադիր Մասնախումբ մը կազմուեցաւ, որ իւր առաջին նիստը պիտի քնէ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր, հանդիսին նախապատրաստութեամբը զբաղելու համար։

Ցաւօք կը լսենք թէ Ռոման քաղաքի Աւագերէց Արժ. Տ. Սարգիս քահանայն Ս. Զատկի առաւօտուն վանքաներ է եկեղեցւոյն մէջ, հետեւեալ եղական պարագայից մէջ։

Մերուն Աղարդ քահանայն կիրակի առաւօտուն Աւետարան կարդալէ յետոյ, քարոզի կ'ելնէ, յորդորելով ժողովուրդն որ չի մնան առանց Ս. Հաղորդութեան և գոնէ տարին մի անգամ հաղորդուին «վասն զի, կ'ըսէ, կարելի է որ յանկարծամահ մեռանիմ»։

Հազիւ այս խօսքերն ասուած էր, երբ ձայնն ընդհատեցաւ եւ վերջին շունչն տալեցաւ։

Նախընթաց օրը ցերեկ ժամանակ Գում-Գարուի դուրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցին գաղթ մանելով, 100 ոսկւոյ արժողութեամբ սրբազան անօթներ, խաչ, սկիհ, մասունք, արծաթեղէնք ելն. գողցան։

Տակաւին յայտնուած չէ թէ ինչ պարագայից մէջ կատարուած է այս յանդուգն գողութիւնն և ոյք են անոր հեղինակները։

Ազգ. Պատրիարքարանը պէտք եղած միջոցները ձեռք առած է յանցաւորները գտնելու համար։

Առ այժմ եկեղեցւոյն պաշտօնեայք և ուրիշ մէկ քանի անձինք հարցաքննութեան ենթարկուած են։

Թէրեֆանը Հէֆէրէ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ իւր կողմէ.

«Այս հինգշաբթի օր ժամը 8ին պարսկական հագուստ կրող հինգ վեց անձինք Գում Գաբուի գուրսի Հայոց եկեղեցին մտնելով ոսկեղէն և արծաթեղէն ծանրագին անօթներ կը գողնան։ Թայս տուած միջոցին թէեւ ժամակոչը կ'իմանայ և դրացիներն օգնութեան կը կոչէ, սակայն գողերը կը յաջողին խոյս տալ։ Ժամակոչն այժմ բանտարկուած է ստիպմանութեան կողմէ հարցաքննուելու համար։»

Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց Տքնօրէն ժողովը Ազգային Պատրիարքարանի խնդրանաց վրայ 300 կոտրէ աւելի գասագրեանք նուիրած է Մեբատիոյ գաւառի Եար-Հիսար գիւղի (Կիլիկիոյ թեմ) ազգատիկ վարժարանին, բնիկ տեղացի ու Ղալաթիոյ պանդուխտ քահանաներէն Արժ. Տ. Կարապետ Հօր միջոցաւ որ այս օրերս մեկնած է իւր Հայրենիքէն։

Լսում ենք որ Ստեփաննոս եպիսկ. Մխիթարեան շուտով նշանակուելու է Թաւրիզի եւ Ատրպատականի հայոց թեմի առաջնորդ։

* * *

Մոսկվայիոյ մեր թղթակիցը մեզ հաղորդում է հետեւեալը։ «Այստեղի հայոց հասարակութեան շրջաններում դիտաւորութիւն է ծագել մի առանձին «կլուբ» ունենալ, որտեղ միջոց կը լինի մայրաքաղաքի հայ հասարակութեան անդամներին ամեն օր միասին հաւաքուելու, այդ ժողովարանում հայերէն գրադարան-ընթերցարան հիմնելու, որտեղ ուսանողները հասարակութեան հետ կը շփուին, կը դատեն, կը կարդան եւ գոնէ մասամբ կը ծանօթանան կեանքի հետ։»

(Մշակ)

ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Անհուն շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեմ պատ. լրագրոյդ միջոցաւ թէ՝ այս անգամ ընդունեցայ ձեռամբ Ազն. Տիկ. Գալֆանէ Ասլանեանի տասը օսմ. ոսկւոյ գումար մը, զոր կտակած է յանուն Որբանոցիս իւր կենդանութեան ատեն հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Ասլանեան։

Ուստի բարեյիշատակ հանգուցեալին Ազգիս ընտանեաց երկար ու բարեբաստիկ կեանք կը բարեմաղթեմ։

Այս առթիւ պարտ անձին կը համարիմ նաև խորին շնորհակալութիւնս յայտնել Ռուսահայ Մեծանուն Պ. Վահրամ Մուրատեանցի, որ բարեհաճած է ազգասիրաբար հինգ օսմ. ոսկի ղրկել ի նուէր Որբանոցիս։

Մնամ յաւէտ շնորհապարտ
ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՆՈՒԿՊԵՏ
ՆԵՌՆ ԳԱԼՖԵԱՆ
Հէֆէրէ-Մայր ազգային Որբանոցիս

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

3 մայիս

ԸՆԿ. ԽՆԴԻՐՆԵՐ Հրեական խնդիր — Լ. Բ.
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Հողաշէն — Ս. Գ. ԿԻՒՄՇԵԱՆ
ՆՈՐԱՎԷՊ Երշանիկ մարդ մը (Կ. Պոլսոյ) Թարգ. Գ. ԳԻԱՍԷՐԵԱՆ
ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ Աբասասաց չիթ մը — ԳԱԼՈՒՍՏ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
Ծպիտք մայիսի — Ց. ԹԱՔԱՐԵԱՆ
ԺՈՂՈՎՈՒԴ ԱՍԱՑՈՒԱԾՔ Երգեր Ավանդ շրջակայից — Գ. ԹԱՔԵԿԵԱՆ
ԴԱՍԱԿԱՆ Ուղեւորութիւն մը ի Ռիո Նանէյրո
ՄԱՍԻՍԻՍ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ Առաջարկեալ խնդիրք։— Խնդիր թիւ 27 և 28. — Լուծումն թիւ 24 խնդրոյ
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ — Տ. Ա.
ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Սանասարեան Վարժարանին կարնոյ

ՏՈՔԹՈՐ Գ. ՋՈՀՐԱՊ, օգնական բժիշկ Թաքսիմի ֆրանսական Հիւանդանոցի և նախկին ներքին բժիշկ Լիոնի և Ալեքսանդրիայի հիւանդանոցաց, ամեն օր կէս օրին կը գտնուի Մերհամէթեանց դեղարանը. Պաշէ-Պ արա, Գալաթա և ձրիաբար կը դարմանէ ափրոդիտեան և ջղային հիւանդութիւնները։ 4—7

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Յունաստանի Ելմտական Նախարարութիւնը 15 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքեր է Ազգային Պանքային։

Նեղլոյս խօսելով Յունաստանի Նոր Նախարարապետին վրայ, կը յիշեցնէ թէ Պ. Վալվիս որ Ծերունի մ'է, մեծ ծառայութիւններ մատուցած է իւր երկրին, այն խառնվայոյզ օրերու մէջ որք յաջորդեցին Օթոն թագաւորին մեկնման։ Այդ թուականին քաղաքական տագնապ՝ յոյժ սաստիկ էր, կուսակցութիւնք՝ այլ եւս խնդած երկարատեւ պայքարէ մը, խաղաղութեան և հաշտութեան պէտք մը կզգային։ Տեսակ մը հանգստեան պէտք ունէին որպէս զի կարենային դատել այն ծանրակշիռ կացութիւն յոր մատնուած էր Յունաստան, կարգ մը անիշխանական թեկնածութեանց պատճառաւ։ Պ. Վալվիս եղաւ այն մարդն որ ամենէն աւելի աշխատեցաւ այդ հանդիսաւոր ձեռք բերելու և իւր բոլոր գործոց մէջ ցոյց տուաւ մտաց այնպիսի չափաւորութիւն մը որ վայել է օրէնսդրին և փիլիսոփային հաւասարապէս։

Այժմ եւս Յունաստան իւր պատմութեան ամենէն տաժանելի մէկ վայրկեանին մէջ կը գտնուի։ 1863ին նման փափուկ է իւր կացութիւն, սա տարբերութեամբ որ այն ատենուան տագնապն յառաջ եկած էր ներքին դժուարութիւններէ, մինչ այսօր յառաջ եկած է Տէրութեանց ընթացքէն որոց նպատակն է միջազգային վտանգի մը առաջքն առնուլ։ Այն կուսակցութիւն որ մեծամասնութիւն ունի Խորհրդանին մէջ և ա՛ն որոյ պետն է Պ. Թրիքուբիս, երկուքն ալ կը մերժեն իշխանութեան գլուխ անցնելու պատասխանատուութիւնը։ Այս ընթացք, կը յարէ Նեղլոյս, դուցէ յոյժ խռովայոյզ օրեր կը պատրաստէ Յունաստանի։ Կը վախցուի արդարեւ որ այս փոխագարձ հրաժարմունք մի՛ դուցէ միջոց մը լինի իրենց համար, որպէս զի պատասխանուին և իրենց բոլոր ճարտարութիւնը պահեն Խորհրդարանին մէջ բուռն յարձակմանց և ամբաստանութեանց ձեռնարկելու։

Այս բան աղիտաբեր կրնայ լինիլ մատնելով մանաւանդ որ հելլենական կառավարութեան համար աւագոյն ուշադրութիւն է այժմ խաղաղասիրական քաղաքականութեան մը հետեւիլ։

Իտալական Օբէրվէ լրագիրը կըսէ թէ Ֆրանսա սխալ քայլ մ'առաւ շեղելով եւրոպական ներդաշնակութենէն, Յունաստանի հետ համաձայներու համար։ Այս կերպով կրնար Տէրութեանց ոմանց կասկածն ու նախանձը շարժել։

Կը ծանուցուի թէ պաշարման անմիջական հետեւանքն եղած է Ռիէն. քի և Պիրէանի մէջ արմատաց գնոյն բարձրանալը։

Մինչեւ իսկ ըսողներ կան թէ հացին քիլոկրամը մէկ ֆրանքի երեր է։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻՆ

Մալթէբէի հիւանդանոցին բժիշկ անուանեցաւ Տօքթ. Ա. Թէրզեան էֆէնտի։

Գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Արտաքին գործոց նախարարութեան Ստեփան Նախկին պաշտօնեայներէն Ստեփան էֆէնտի Զայեան որ երկար ժամանակի հետէ անպաշտօն կը գտնուէր, վերջապէս պաշտօնի պիտի կոչուի, որոշմամբ Խարթիէի պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյն որոյ նախագահն է Էֆֆէնտի պէյ։

Բրիզէնտի ռուսական հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Լիվոյիչ։

Փիլիպէի պելճիական հիւպատոս՝ Պ. Բարթմի։

Պերսիոյի ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս՝ Տը Պէյվիկ Կոման։

Բրէվեզայի իտալական հիւպատոս՝ Եանեայի նախորդ հիւպատոս Պ. Օվգաթօ։

Բ. Դուռն, ըստ սովորութեան, վաւերացուց սոյն ընտրութիւններն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Ըստ նորագոյն լրոց, կ'ըսէ Օբէրվէ. Ռաֆէրեանցը որ Ծանուցած էր թէ Ադրիանդր Իշխանը մայիս 1022ին Լիվատիա պիտի երթայ, Ն. Բարձրութեան և Ռուսիոյ Վեհ. Կայսեր միջեւ հաշտութիւն դարձնելու համար սկսուած բանակցութիւնք երբի մը լանգած չեն, որով անհաւանական չէ որ այս ուղեւորութիւն բնաւ տեղի չունենայ եթէ համաձայնութիւն չգտնայ ինչ ինչ կարեւոր կէտերու վրայ։

Ամեն պարագայի մէջ, իրր սաղգ կրնայ նկատուիլ թէ մայիս 1022ին Իշխանը Պուրկազէն Վառնա պիտի ուղեւորի Լոյտի չգնեանալով մը որ Ն. Բարձրութեան տրամադրութեան ներքեւ պիտի սպասէ առաջնորդելու համար տեղ մը որ տակաւին պաշտօնապէս ծանուցուած չէ։

Իշխանին պիտի ընկերանան տասն հետեւորդք, բաց ի սպասաւորներէն։

Իսկ Լէվէնտ Հէրբէր բոլորովին անհիմն կը դտնէ Իշխանին ի Լիվատիա ուղեւորութեան լուրն։

Փիլիպէի Բրաֆ լրագիրն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Իշխանին քնական պտոյտին վրայ Արեւ. Ռումելիի գաւառին մէջ։

Ի Բօբրիսթիթշա, փառաւոր ընդունելութիւն մ'եղաւ։ Բէսխաքոֆ ուսուցիչը մէկ ժամէ աւելի խօսեցաւ պնդելով Սլիվնիձայի, Տրակոմանի, Զարիպրոտի և Բիրոդի յաղթութեանց վրայ։ Բաց ի քաղաքապետէն և իւր պաշտօնեաներէն, որք ամենքն ալ անձնուէր են արդի դրութեան, ոչ օք ընդունուեցաւ Իշխանին ներկայութեան, իւր յարգանքները մատուցանելու։

Ի Բլիսուրա, Պ. Բարաֆէլոֆ այնքան գժգոհ մնաց եղած ընդունելութենէն որ հրաման տուաւ տասն վարկեան յետոյ մեկնիլ, թէեւ քաղաքապետութիւնը նախաճաշ և ընթրիք պատրաստել տուած էր Իշխանին և հետեւորդացն համար։ Իրաւ է թէ գոհարանական ոգեւորից ժամանակ, քահանայն Զարին անունն յիշատակեց փոխանակ Իշխանին անուան, և յաղթական կամարներուն վրայ սա բառերը գրուած էին «Աստուած պահէ Կայսրն և պահպանէ Իշխանն»։

Ի Ռահմայէ, Սօբօթ, Բարլօվօ, գրեթէ ցուրտ ընդունելութիւն մ'եղաւ։ Այս վերջին քաղաքի մէջ մինչև տանին մէջ և ա՛ն որոյ պետն է Պ. Թրիքուբիս, երկուքն ալ կը մերժեն իշխանութեան գլուխ անցնելու պատասխանատուութիւնը։ Այս ընթացք, կը յարէ Նեղլոյս, դուցէ յոյժ խռովայոյզ օրեր կը պատրաստէ Յունաստանի։ Կը վախցուի արդարեւ որ այս փոխագարձ հրաժարմունք մի՛ դուցէ միջոց մը լինի իրենց համար, որպէս զի պատասխանուին և իրենց բոլոր ճարտարութիւնը պահեն Խորհրդարանին մէջ բուռն յարձակմանց և ամբաստանութեանց ձեռնարկելու։

Այս բան աղիտաբեր կրնայ լինիլ մատնելով մանաւանդ որ հելլենական կառավարութեան համար աւագոյն ուշադրութիւն է այժմ խաղաղասիրական քաղաքականութեան մը հետեւիլ։

Իտալական Օբէրվէ լրագիրը կըսէ թէ Ֆրանսա սխալ քայլ մ'առաւ շեղելով եւրոպական ներդաշնակութենէն, Յունաստանի հետ համաձայներու համար։ Այս կերպով կրնար Տէրութեանց ոմանց կասկածն ու նախանձը շարժել։

Կը ծանուցուի թէ պաշարման անմիջական հետեւանքն եղած է Ռիէն. քի և Պիրէանի մէջ արմատաց գնոյն բարձրանալը։

Մինչեւ իսկ ըսողներ կան թէ հացին քիլոկրամը մէկ ֆրանքի երեր է։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻՆ

Մալթէբէի հիւանդանոցին բժիշկ անուանեցաւ Տօքթ. Ա. Թէրզեան էֆէնտի։

Գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Արտաքին գործոց նախարարութեան Ստեփան Նախկին պաշտօնեայներէն Ստեփան էֆէնտի Զայեան որ երկար ժամանակի հետէ անպաշտօն կը գտնուէր, վերջապէս պաշտօնի պիտի կոչուի, որոշմամբ Խարթիէի պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովոյն որոյ նախագահն է Էֆֆէնտի պէյ։

Բրիզէնտի ռուսական հիւպատոս անուանեցաւ Պ. Լիվոյիչ։

Փիլիպէի պելճիական հիւպատոս՝ Պ. Բարթմի։

Պերսիոյի ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս՝ Տը Պէյվիկ Կոման։

Բրէվեզայի իտալական հիւպատոս՝ Եանեայի նախորդ հիւպատոս Պ. Օվգաթօ։

Բ. Դուռն, ըստ սովորութեան, վաւերացուց սոյն ընտրութիւններն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Ըստ նորագոյն լրոց, կ'ըսէ Օբէրվէ. Ռաֆէրեանցը որ Ծանուցած էր թէ Ադրիանդր Իշխանը մայիս 1022ին Լիվատիա պիտի երթայ, Ն. Բարձրութեան և Ռուսիոյ Վեհ. Կայսեր միջեւ հաշտութիւն դարձնելու համար սկսուած բանակցութիւնք երբի մը լանգած չեն, որով անհաւանական չէ որ այս ուղեւորութիւն բնաւ տեղի չունենայ եթէ համաձայնութիւն չգտնայ ինչ ինչ կարեւոր կէտերու վրայ։

Ամեն պարագայի մէջ, իրր սաղգ կրնայ նկատուիլ թէ մայիս 1022ին Իշխանը Պուրկազէն Վառնա պիտի ուղեւորի Լոյտի չգնեանալով մը որ Ն. Բարձրութեան տրամադրութեան ներքեւ պիտի սպասէ առաջնորդելու համար տեղ մը որ տակաւին պաշտօնապէս ծանուցուած չէ։

Իշխանին պիտի ընկերանան տասն հետեւորդք, բաց ի սպասաւորներէն։

Իսկ Լէվէնտ Հէրբէր բոլորովին անհիմն կը դտնէ Իշխանին ի Լիվատիա ուղեւորութեան լուրն։

Փիլիպէի Բրաֆ լրագիրն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Իշխանին քնական պտոյտին վրայ Արեւ. Ռումելիի գաւառին մէջ։

Ի Բօբրիսթիթշա, փառաւոր ընդունելութիւն մ'եղաւ։ Բէսխաքոֆ ուսուցիչը մէկ ժամէ աւելի խօսեցաւ պնդելով Սլիվնիձայի, Տրակոմանի, Զարիպրոտի և Բիրոդի յաղթութեանց վրայ։ Բաց ի քաղաքապետէն և իւր պաշտօնեաներէն, որք ամենքն ալ անձնուէր են արդի դրութեան, ոչ օք ընդունուեցաւ Իշխանին ներկայութեան, իւր յարգանքները մատուցանելու։

Ի Բլիսուրա, Պ. Բարաֆէլոֆ այնքան գժգոհ մնաց եղած ընդունելութենէն որ հրաման տուաւ տասն վարկեան յետոյ մեկնիլ, թէեւ քաղաքապետութիւնը նախաճաշ և ընթրիք պատրաստել տուած էր Իշխանին և հետեւորդացն համար։ Իրաւ է թէ գոհարանական ոգեւորից ժամանակ, քահանայն Զարին անունն յիշատակեց փոխանակ Իշխանին անուան, և յաղթական կամարներուն վրայ սա բառերը գրուած էին «Աստուած պահէ Կայսրն և պահպանէ Իշխանն»։

Ի Ռահմայէ, Սօբօթ, Բարլօվօ, գրեթէ ցուրտ ընդունելութիւն մ'եղաւ։ Այս վերջին քաղաքի մէջ մինչև

Ինչպէս կ'երևի Տնօրէն ժողովոյ այս Ազգին, Զատկի տօնին առթիւ Կէտիկ Փաշայի եկեղեցւոյն մէջ հանգանակութիւն չէ կատարուեր ի նպաստ Միացեալ Ընկերութեանց։ Թէպէտ Եէնի-Գարուի Պատ. Մասնախումբն իւր ալնիւ սովորութեան համեմատ յիշեալ եկեղեցին ներկայացեր է Զատկի կիւրակէն, սակայն ցաւելով կը տեղեկանանք թէ Թաղական Խորհուրդը մերժեր է։ Ինչ որ ալ լինի Թաղ. Խորհրդոյ այս արգելքին չարժառիթն, տարագրանալի է այն, նկատելով Միացեալ Ընկերութեանց կրթական-սիրական նպատակն և յիշելով մանաւանդ որ Կէտիկ-Փաշայի ազգայինք Մուսնդի օրն և ուրիշ տարիներ յօժարակամ նուիրած են իրենց լուսայն։ Մ. Խ.

Ինչպէս կ'երևի Տնօրէն ժողովոյ այս Ազգին, Զատկի տօնին առթիւ Կէտիկ Փաշայի եկեղեցւոյն մէջ հանգանակութիւն չէ կատարուեր ի նպաստ Միացեալ Ընկերութեանց։ Թէպէտ Եէնի-Գարուի Պատ. Մասնախումբն իւր ալնիւ սովորութեան համեմատ յիշեալ եկեղեցին ներկայացեր է Զատկի կիւրակէն, սակայն ցաւելով կը տեղեկանանք թէ Թաղական Խորհուրդը մերժեր է։ Ինչ որ ալ լինի Թաղ. Խորհրդոյ այս արգելքին չարժառիթն, տարագրանալի է այն, նկատելով Միացեալ Ընկերութեանց կրթական-սիրական նպատակն և յիշելով մանաւանդ որ Կէտիկ-Փաշայի ազգայինք Մուսնդի օրն և ուրիշ տարիներ յօժարակամ նուիրած են իրենց լուսայն։ Մ. Խ.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Ամենայն Հայոց Ամենայն Ազգաց Ամենայն Արեւելից

Տ. ԹԷՔԷՈՐ ՄԻՆԷՅԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ իւր ընակութիւնը փոխադրած է ի Գասաբ-Գիւղ, Մօտա-Շատտէսի, Զարբգճը Մահալլէսիի անկիւնը թիւ 11 տան մէջ, ուր ամէն առաւօտ իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի և երեկոյեան օրերը կէս օրէն վերջ ձրիապէս պիտի դարմանէ։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ

ԱՍԵԼ ԶԻՏՐՏԻ ԻՄԱՆ ՍԱՂԻՊԼԻԻՐԻ ԹԱՐԱՍԸԸՆՏԱՆ ԹԻՐԲԻՊ ՕԼՈՒՆԱՆ

ԲԻԼԻԻԼ Է ՍԻՈՕ ՏԸ ՊԼԱՆԲԱՌ
ԿՈՒՏՐՈՆ ՏԸ ԿԻՒՅՕ
ՍԻՆԱԲԻՋՄ ՌԻԿՕԼՕ
ԲՈՒՏՐԸ ՏԸ ՌՕՖԷ
ԷՆԺԷԲՍԻՕՆ ՊՈՕՎ

Նամ էճզալարը Տէրսաատէթ էճզաճը լարը պաղբը թարաֆընան թագլիտ վէ հիլէլի օլարագ ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղու մէսմուրմրդ օլու�պունան պէօլէ պու մագուլէ ախզ ու իթա իլէ մէչղուլ օլանլարը իսմի զաղէթալար վասբթասը իլէ իլան վէ միւթէճասբրլերինին հագգընտա տախնիզամբ տայիրէսինտէ իգամէի տավա օլունաճաղը պիլճիւմլէ էճզա թիւճարլարը իլէ էճզախանէ սահիպլերինէ իսթար օլունուր։

Բարիզ էճզաճըլարընան
ՊԼԱՆՆԻՈՐ Վէ ՖՈՒՄԲ.
Ժ. ՖԷՐՐԻ
Հ. ՖՈՒՐՆԻԷ Վէ ՖՈՒՌ.
Բ. ՐԻԿՕԼՕ » »

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՌԻԻԳԷՐ

ԱԹԷՆՔ, 13 մայիս։

Այսօր եղած արքայական հրովարտակ մը կը հրամայէ Երեսփոխանաց ժողովոյ հին նստաւորջանին փակումն և կը հրաւիրէ ժողովը ի նոր նստաւրջան յառաջիկայ չորեքշաբթիին։

Կառավարութիւնը կը բանակցի անգլիական դեսպանատան հետ՝ դիւրութիւններ ձեռք բերելու կղզիաբնակ երեսփոխանաց Աթէնք փոխադրութեան համար։

Պատերազմական գործոց նախարարն հրաման զրկեց դէպ ի սահմանագլուխ գնացող զօրաց հրամաններուն որ կասեցնեն յառաջխաղացութիւնն և այլ եւս յառաջ չերթան։

ԱԹԷՆՔ, 14 մայիս

Ցունաստանի եղերաց պաշարումը կը շարունակի խստ եղանակաւ։ Մէսաժդրի Մարիգիմի Կ. Պոլսէն Մարսիլիա գնացող Դամպոճ շոգենաւն (որ այսօր Պիրէոն մըտաւ) հրամանատարը կը պատմէ թէ գիշերն իւր նաւն երկու անգամ բռնուեր է, նախ իտալական զրահաւոր մը և ապա ծովամթակիր շոգենաւներէ, որք նաւատի մը հանեցին շոգենաւուն վրայ եւ ո՛ր ազգութեան պատկանին հաստատելէ յետոյ թոյլ տուին շարունակել ուղեւորութիւնը։ Պաշարման արդիւնքն արդէն ծանրապէս կ'զգացուի, Եգինէ կղզիէն եւ Վոլոսէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, որոց առաջնոյն մէջ հայի նրաւորութիւն կայ եւ երկրորդին մէջ կը պակսին ո՛չ միայն ալիւր, այլ ուրիշ ուտեստներ։ Սքիատոս կղզւոյն քաղաքապետը կը հեռագրէ թէ աւստրիական մարտանաւուն հրամատարը ցամաք ելեր և հեռագրի գործիքները դրաւեր է։ Քաղաքապետը գիշերը փախեր է նաւակով մը և Վոլոս հասնելով, իրողութիւնն հեռագրեր է իշխանութեանց առանց ոևէ բացատրութեան։

Ռուսական դեսպանը Կ. Պոլսէն ատ հասաւ։ իտալական դեսպանը Սուտա կը մնայ և աւստրիական դեսպանն ի Գարֆու։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 3 մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՃԵԹՂԹՈՅ
Օսմանեան Քօնսոլիտէ

		Դ.	Հակեան
Երեկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սեր			16 28
Գօրական գոցուելէն վերջը	»		16 30
Բերայի մէջ	»		— —
Առաւօտեան բացուելու	»		16 30
Բարձրագոյն գին	»		16 30
Նուազագոյն »	»		16 30
Կէս օրին	»		16 30
Փոխառութիւն 1858	A. Սերի		24 30
» 1862			
» 1860			
» 1863	B. »		16 10
» 1872			
» 1865			
» 1869	C. »		16 30
» 1873			

ԻՆԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Իրեկ իրիկուն գոցուելու	79
Այս առաւ. բացուելու	79
Կէս օրին	79

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՆԵՐ

Սօսիէթէ ժէներալ	Անգ. Լ.	3 20
Քրէտի ժէներալ	Օսմ. »	6
Պանք տը Գասա	» »	4 30
Սօս. Շանժ է վայէօր	» »	3 20
Թրամուէյ	» »	290
Բուժելի երկաթուղի	Ֆր.	38 75
Օպլիկասիօն տը Բրիորիթէ	»	—
Բասմենթուզթ Լաւրիօմի	»	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 14 Մայիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկ.

Անգլ. քօնսոլիտ		101 7/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելու		15 1/16
» » » գոցուելու		15 1/16
» » » Ա.		25
» » » Բ.		16
» » » Գ.		15
Օթոման 1871		71 1/4
Փոխառութիւն 1877		84 1/4
Պանք Օթոման		11 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873		99 3/4
Եգիպտական միացեալ (Իունիֆիէ)		69 1/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		93 1/2
Տայրա Սանիէ		69 1/8
Ցօմնիթալ (փոխառ. Բօշիլա)		95
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 36

Վիեննա, 14 Մայիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 85
Օսմանեան երկաթուղի	18 80

Բարիզ, 14 Մայիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Լանթ 4 1/2 0/0	109 25
» » 3 0/0	82 62 1/2
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ. բացուելու	15 17 1/2
» » » գոցուելու	15 17 1/2
» » Սերի Բ.	15 85
» » Գ.	15 10
Օսմանեան երկաթուղի	37 25
» Իէսիի բասմենթուզթը	— —
Պանք Օթոման	533 75
Դրէտի Լիոնէ	527 50
» Ֆոնսիէ	1363 75
Ցամմենտամ Լիոնի	1240
Ռուէզի ջրանցք	2122 50
Ռուսական 5 0/0 1877ի	102 7/8
Իսպանական Լանթ	98 42 1/2
Եգիպտական միացեալ	348 75
Օսմանական (արտաքին)	57 7/8
Բրիօրիթէ Ֆոնսիէ	368 75
5 0/0 Հելլենական	280 (?.)
Զէք Լանտարայի վրայ	25 23

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 14 Մայիս, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Լանթ 4 1/2 0/0	— —
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ	15 17 1/2
Եգիպտական	348 75

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՈՑ ԴՈՒՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԻՆ, 18 ապրիլ

Այս կողմերը գտնուող բողոքական քարոզիչք սովորութիւն ունին ամեն տարի տեղ մը խմբուիլ և ժողով ընել, յորում գլխաւորապէս համարատուութիւն կ'ընծայեն թէ քանի՞ հոգի կըրցած են որսալ տարուան մը միջոցին մէջ, և թէ ի՞նչ եղանակներ պէտք է ձեռք առնուն յաջորդ տարուան մէջ արդիւնաւոր լինելու։

Այս տարուան համար որոշուած ժողովատեղիներն են Երզնկա ու Վան։ Այդ երկու քաղաքներու մէջ ալ բողոքականաց յաջողութիւնը շատ աննշան է։ եւ յատկապէս այդ քաղաքները կ'ընտրեն որ իրենց փառքը ցուցնելով սիրտերու վրայ տպաւորութիւն ընեն։ Երկու ժողովատեղի յիշեցինք, վասն զի ժողովներու թիւն ալ երկուք է։

Երզնկայի ժողովը ստորին ժողովն է, որուն համար հաւաքուած են արդէն հայ երէցներն և քարոզիչները։ Աւագ հինգշաբթի օր գումարուեցան և տակաւին չդարձան որ բրածնին իմանամք. թէպէտ շատ բան չուզեր գուշակելու համար։ Տուրքի ծանրութենէն փախչող, պահոց թուլութենէն ուրախացող, ողորմութիւն ընդունելու յուսացող քանի մը հոգիներ հարկաւ գտնուած են ատ և անդ. անոնց անունները ցուցակ կ'ընեն, եւ հետաքրքրութեամբ ժողովարան մտնողներն ալ ժողովուրդ կը հաշուեն. և այս ամեն ծանօթութիւնները կը տանին վերին ժողովն որ յունիսի սկիզբը (ըստ մեզ մայիսի վերջը) պիտի գումարի ի Վան լոկ Ամերիկացի քարոզիչներէ։ եւ այդ ժողովն ալ Ամերիկայի ընկերութեան գլուխներուն ուղուցիկ տեղեկագիրներ պիտի ղրէ Հայոց դէմ Առեւորեալ պատերազմի վրայ։

Բողոքականաց յաջողութիւնն իրապէս դադարած է այդ կողմերը, և այս այնչափ ստոյգ է որ ընկերութեան գլուխներն այդ կողմի քարոզիչները կը մեղադրեն և նպատները նուազեցնել կ'սպառնան։ Միւս կողմանէ Ամերիկացի և հայազգի քարոզչաց մէջ հակակրութիւնը երթալով կը զօրանայ, այնպէս որ մօտ ատենուան մէջ հրապարակային լիներն ալ կը յուսացուի։

Վերոյիշեալ կրկին ժողովներն իրը թէ այդ վիճակին դարման պիտի լինին և յաջողութեան վերակենդանութիւն պիտի պատրաստեն, սակայն այդպիսի գաւառ գրից մէջ ալ Ամերիկացի քարոզիչք պղտիկութիւն կը սեպեն հայազգի քարոզիչներն իրենց ժողովակից և բարձակից ճանչնալ և անոնց համար յատուկ ժողով կը կազմեն. և միայն Կարնոյ քարոզիչք Պատուելի Հռաբերտոս և Գուլիէլմոս Զէյմպըրս եղբարք լրուած են Երզնկա Հայոց ժողովը կառավարելու։

Իրողութիւնը այդպէս յայտնելէ յետոյ հարկ կը սեպեմ աւելցնել թէ որն և լինի Ամերիկացւոց նպատակը, օրինակելի է իրենց գործունէութիւնը։ Մեր առաջնորդք ոչ շատ աւելի բազմաւոր ժողովուրդ կը կառավարեն, ոչ միայն զիրար իմանալու համար ժողովներն կամ տեսութիւններ չունին, այլ և գործակցութեան դաղափարն ունգամ կ'անդիտանան, և այդ նպատակաւ թղթակցութիւն մ'իսկ չունին իրարու հետ։ Վիճակի մը մէջ եղած գիպուածք, միրձաւորին սպառնացած վտանգը, միութեան ծագելիք օգուտը, պէտք է առաջնորդ առաջնորդի զեկուցանէ և իւր և նորա դաշտանաւորութիւնը դիւրացնէ, սակայն այդպիսի ինչ խորհող իսկ չկայ։

Թո՛ղ Պատրիարքարանը յարմարաւոր հրահանգներով օգտակարը անօրինէ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ՇԱՄԻՅԵԱՔ

Տուամ հինգ. արարուածով

ՕԳԱՍՊ ՖԷՕՅԷԻ

Օգասպ Ֆէօյէ վաղուց մոռացած էր գրել այս թատերախաղ որ այժմ միայն կը ներկայացուի ու կը ծափահարուի ի «Քօմէդի Ֆրանսէզ», սակայն գրական ուրիշ ծաղրը աշխատութիւններ գրուած էին հեղինակին ժամերն։ Անցեալ տարի ձմրան մէջ, օր մը Քօբլէնի հանդիսելով, պարզեց նմա իւր խաղի յատակագիծը։ մեծահռչակ դերասանն՝ սուր հոտառութեամբ մը՝ անմիջապէս հրապուրուեցաւ, թէ՝ խաղին նիւթէն և թէ՝ այն կարեւոր դերէն որ իրեն բաժին պիտի լինէր, ուստի ստիպեց գրելիին փութով աւարտել խաղն։ Այս կերպով աշխատութեան ձեռնարկեց Ֆէօյէ, բայց քիչ վերջը բժիշկները պատուիրեցին նմա թողուլ գրական պարապմունքն և երթալ բնակիլ ի Զուիցերիա։ Դիւրին էր նմա հնազանդիլ երկրորդ պատուէրին, այլ առաջինն դէմ ըմբոստեցաւ, վասնզի Օ. Ֆէօյէեի համար անծանօթ է հանգստութիւն ըսուած բանը։ Գնաց առանձնացաւ ի Քլարէնս, և անդ, ժ. ժ. Ռուսոյի յիշատակներով լի այդ գիւղակին մէջ, գրեց Շ-ֆէյեան։

Այս խաղի մէջ, զոր պիտի պատմենք քիչ յետոյ, պէտք չէ փնտռել ահեղ տեսարաններ և կրից բուռն արտայայտութիւնք, վասնզի այդ ոճ ու եղանակ անհաճոյ են հեղինակին բնաւորութեան ու գրչին։ Օգասպ Ֆէօյէեի եղական անձնաւորութիւն մ'է արդարև, փափուկ զգացման տէր և անշահախնդիր, որ կը խորշի ցած կրքներէ և գոգցես չպատկաներ արդի ռամկավարական դարուն։ Նա այն թուականին մարդերէն է որք խօսակցիլ (causer) գիտէին և գիտէին թէ ի՞նչ լեզու պէտք է գործածել կանանց առջև։ Ֆէօյէն տեսնողն ու կարդացողը, կ'ըսէ Մօնալէ, Լուի ԺԵի ժամանակակից հեղինակ մը կ'երեւակայէ։ Նա բնաւ ընտելացած չէ մատենագրական արդի սովորութեանց, որ կը կայանայ մեծադղորդ աղմուկ յարուցանել համբաւ շահելու համար, այլ պահած է միտ գրագիտի գեղեցիկ արժանապատուութիւն մը։

Աղմուկը կ'ահաբեկէ նորա ջղտ և փափուկ բնաւորութիւնն, այն ատենսոն որ վերջապէս ձանձրանալով փարիզեան չռինդներէն, թողուց իւր մեծափարթամ բնակարանն և գնաց անդորր կեանք մ'որոնել ի Վէրսալ, արքայական քաղաքն, Սէն-Ֆլորի բարձրաբերձ ծառերու շուքին տակ։ Հոն, այդ խաղաղիկ վայրին մէջ, կը շարունակէ իւր գործ ամեն օր, այդպէս գոյութէ յետոյ. վասն զի Ֆէօյէէ շատ կը սիրէ ճեմել, ձեմելու Սէն-Ֆլորի ծառուղւոյն մէջ և ամառը ծովափանց մօտ։ Այլ կը խորշի երկար ուղեւորութենէ, և աւելի երեւակայութեամբը կը սիրէ ճանրորդել քան իրականութեան մէջ. անյաղաղար կը կարդայ ուղեւորութեանց գրքեր ինչպէս և Վոլթր Սքօթի գործերը, զորս յոյժ կը սիրէ ու ձեռքէ չի ձգեր բնաւ։ Ախչքան ջղտ է որ երկաթուղեայ ցնցումն իսկ սոսկալի տանջանք մ'է իրեն համար. օր մը, այս երկիւղն այնքան ստոյգացաւ, որ իւր ծննդավայրն եղող գաւառէն (Սէն-Լօ) Փարիզ վերադառնալու համար նախապատիւ սեպեց կառքով ճանրորդել, դանդաղաբար, տեղ տեղ կանգառնելով. ուրիշ օր մ'ալ ջղերն այն ատենն սաստկացան որ մտքը դրաւ ժամանակ մը բոլորովին մէն միայնակ ապրիլ, դաշտային տան մը մէջ, ուր կ'աշխատէր առանց կենդանի էակ մը տեսնելու։

Այժմ եւս, տակաւին հեշտ է նմա խորասուզիլ Թրիանոնի բարձրանարի անտառն մենութեանց մէջ, և երբ Փարիզ կ'երթայ մերթ ընդ մերթ, օր մը կամ բանի մը ժամ անցուցնելու, կ'ամաչի Վէրսայի տունը վերադառնալ Համեստ երեւոյթով բնակարան մ'է այն. անցնելէ յետոյ բակէն որդ որմերը ծածկուած են բաղեղով, կը մտնես սրահն անդ. փայլուն օթոյներ պատուհաններէն կախուած, կը մեղմեն լոյսն որ տաքուկ ճառագայթներ կ'արձակէ կարասեաց վրայ որք հին ճոխութիւն մը կը կրեն և դարակներուն վրայ՝ ծածկուած թանկագին գեղակերտներով։ Պատերն ի վար կախուած կան բազմաթիւ նկարներ, յորոս կը նշմարուի Օգասպ Ֆէօյէեի մէկ լուսանկարն, վարպետ վրձինէ մ'ելած, և լուսանկարն երիտասարդ սպայի մը՝ Ֆէօյէեի որդւոյն որ դինուորական ծառայութեան մէջ է ի Շերպուր։ Քիչ մ'անդին կը նշմարուի Նաբօլէօնի որդւոյն պատկերը, որոյ ներքեւ քանի մը բառ գրած է ինքը իւր ձեռքով Կայսրուհին Եօժէնի, որ միշտ խորին համակրանք տածած է Ֆէօյէեի նկատմամբ։

Տարօրինակ հակապատկեր մը կը ներկայէն սրահին ճոխ արդուզարդն և աշխատութեան դանդաղ ծայրայեղ պարզութիւնը։ Հոս գեղեցիկ պարիզի մը վրայ կը նային պատուհանները. քաղցր ու վատակսեր մենութիւն մը կը տիրէ այդ յարկին տակ։ Ամեն կողմ դիզուած են փառակազմ գրքեր, մեծ մասամբ ուղեւորութեանց պատմութիւնք և յիշատակարանք։

* * *

Բայց այս նկարագրութեանց մէջ, չմոռնանք Շամիյեաէն։ Իրաւամբ կրնայ դիտուիլ թէ չարաչար կը գործածենք «Թատերական» մակդիրը, եթէ չարունակենք այսպէս խօսիլ հեղինակին ներքին կենաց վրայ, փոխանակ հեղինակութիւնը պատմելու։

Դժուար է որոշել թէ ո՞ր կողմէն սկսելու է Ֆէօյէեի նոր թատերախաղը կատարելապէս ծանօթացնելու համար։ Ներկայացման կարգաւ պատմելով, սա անպատեհութիւնը կրնայ ծագիլ, որ ընթերցողն ալ հանդիսատես հասարակութեան նման բուռն անձկութեան մը կը մատնուի, որ տեսակ մը դժգոհութեան կը տանի։ Պատճառն այն է որ գաղտնիք մը կայ Շամիյեաքի կենաց մէջ։ հեղինակն առաջին չորս արարուածներուն մէջ կը ծածկէ զայն և հինգերորդին միայն երեւան կը հանէ։ Քննադատք տարակարծիք են, թէ այս եղանակ՝ որոյ նորութիւնը չուրացուիր, լաւագոյնն է արդեօք։ մեզ համար չարաձանց յաւակնութիւն մը կրնայ համարուիլ կարծիք յայտնել այս մասին, ուստի կը շատանանք պատմել խաղն, յայտնելով նախ գաղտնիքը։

Շամիյեաք անուն երիտասարդ սպայ մը, որ խաղաղութեան տուած է ինքգինքը, օր մը թուղթի մէջ 15000 ֆր. պարտք ըրած լինելով, յուսահատութենէն կ'որոշէ նոյնքան գումարի պանքառուներու ծրար մը գողնալ Լա Պարթէրի զօրավարէն որուն հրամանաց ներքեւ կը ծառայէ յԱֆրիկէ. զօրավարն, որ երիտասարդին հօր վաղեմի բարեկամներէն է և մանուկը սէր մ'ունի անոր նկատմամբ, վրայ կը հասնի գողութեան վայրկենին. իւր զինուորական-վայրկենական կերպով կը գտնէ զնա. քառորդ ժամ մը միջոց կուտայ Շամիյեաքի՝ ինք զինքն սպաննելու. զան եղանակաւը։ Երիտասարդը կը խնդրէ որ թոյլ տրուի իրեն, փոխանակ անձնասպանութեան, գոնէ փառաւոր մահուամբ մեռնիլ պատերազմի դաշտին վրայ. անփեհեր կ'երթայ կը հետուտի Քաբայլներու դէմ մղուած ճակատամարտի մը մէջ։ Կացնի հարուածներով ծանրապէս վիրաւորուալ, կիսամեռ կը վերցնեն զնա պատերազմի դաշտէն և զօրավարը կը ներէ նմա իւր յանցանքը զոր քաջաբար կը նկատէ։ Գիշերը մեռնելով Շամիյեաքի հօրեղբայրն, որ ահագին հարստութիւն կը թողու, երիտասարդն հրաժարական կուտայ զինուորական ծառայութենէն և Փարիզ կ'երթայ։

Այս դէպքերուն վրայ տասներկու տարիներ անցած են, երբ կ'սկսի խաղը։

Քառասուն տարեկան ամուրի մ'է այժմ Շամիյեաք, որ տեսակ մը առաքլութեան նուիրած է իւր անձն, ամենուրեք որոնելով մոլորեալներ, տառապեալներ եւ թշուառներ զոր կը մխիթարէ. մեծ հաճոյք կզգայ տեսնելով այլոց փրկութիւնն ու վերականգնումն եւ մինչեւ իսկ չխորշիր իւր հոյակապ ապարանքին սպասաւորաց խումբը կազմել փախստականներէ եւ չարագործներէ. այս կերպով աւելի իրը արտակարգ անձնաւորութիւն մը կը նկատուի քան իրը մարդասէր մը։ Մինչեւ իսկ որոշած է անկեալ կնոջ մը հետ ամուսնանալ եւ օր մը— դիպուածները պակաս չեն— Օաերայի երգչուհւոյ մը կը պատահի, Սոֆի Լըտիէօ, գեղանի աղջիկ մը որ լքուած իւր տարփածուէն, անձնասպանութեան դիմել կը խորհէր. Շամիյեաք իրը փրկարար հրեշտակ մը վրայ հասնելով, «Օրիորդ, կ'ըսէ, չորս տարի միջոց կուտամ քեզ, որպէս զի վարդ բարքդ շահես, դաշնակի դասեր առնուս, և յայնժամ ինձ կնութեան կ'առնում զքեզ։ Այս կերպով Շամիյեաք փրկած է փղոցի աղջիկն որ լաւ դաստիարակութիւն մը կընդունի, մինչեւ իսկ մեծ յառաջդիմութիւն ցոյց տալով գծագրութեան ճիւղին մէջ զոր կ'ուսանի Հիւկօնէ պատկերահանին քով. այս վերջինն եւս Շամիյեաքի պաշտպանեալներէն մին է եւ անոր շնորհիւ երեւելի վարպետի մը համբաւ կը վայելէ։

Շամիյեաքի և Սոֆիի ամուսնութեան լուրը տարածուելով ատ անդ, բոլորովին նոր արտառոցութիւն մը կը թափի աչխարհի որ անտեղեակ է բնաւին Շամիյեաքի անցեալին։

Ամբոխի արարուածը կը ներկայացուցէ Հիւկօնէ պատկերահանի աշխատանոցն. անդ, Սոֆիէ Լըտիէօ այս վերջին պարագաները կը պատմէ իւր երիտասարդ վարպետին (որ ծանկարար կը սիրէ զնա), յայտնելով նմա իւր վշտերն ու նեղութիւնները. մօտ է իրենց ամուսնութեան թուականն և մանկամարդ աղջիկն անկեղծաբար կը սիրէ իւր փրկարարը. սակայն քանի մը շաբաթէ հետ փոփոփութիւն մը կը նշմարէ անոր վրայ, ու տեսակ մը կասկած ծագած է իւր մտքին մէջ. ատենօք Շամիյեաք խոյս կուտար ընկերութիւններէ, այժմ ամեն սրահները կը յաճախէ. սիրող և նախանձող կընոջ մը համար տարակուսիլ չէ կարելի։ Անտարակոյս Շամիյեաք բարձր դասու կին մը սիրէ և Սոֆիի Լըտիէօ շատ կը կասկածի Տիկին Ֆլօթիլտ ազ լա Պարթէրիի վրայ, որ ամուսնին է համանուն երեսփոխանին, ազգական զօրավարին։

Ճիշդ այդ ժամուն պատկերահանն յիշեալ տիկնոջ այցելութեան կ'սպասէ. Տիկին Պարթէրիի կ'ընկերանայ մանկամարդ աղջիկ մը՝ Տիկին Թրիսա, անկախ և վեհանձն բնաւորութեան տէր հերոսուհի մը, որ ինքն ալ տեսակ մը հոգածութիւն ցոյց կուտայ տառապելոց դամար. օր մը գիւղական պարասրահի մը մէջ Սոֆիի Լըտիէօ՝ տակաւին քաւութեան ճամբուն մէջ չմտած՝ պարզամտութեամբ համբաւած էր Գաբրիէլի մը մը մէջ մտնել, սակայն բոլոր գեղկուհիք գայթակղած ետ քաշուած էին, շուռ տալով անոր պարակից լինել. Տիկին Թրիսա զայս տեսնելով ազնուութեամբ առաջ նետուած էր և ձեռքը կարկառած։ Սոֆիի չէ մոռցած այս դէպքն, և ամեն անգամ որ կը յիշէ զայն, յարտասուս կը շարժի։ Զարմանալի է որ այդ բնաւորութեամբ կին մը նշանուած է տ'Իպլէդ հրամատարին, որ աշխարհիս ամենէն պաղարիւն, ճշդապահ և չոր անձն է։

Երբ երկու տիկիններն աշխատանոցը կ'այցելեն, բաղաձիւ ընկերակիցներով, Սոֆիի վարագոյրի մը ետին կը պահուըտի. խօսակցութիւնը Շամիյեաքի վրայ դառնալով, Տիկին Պարթէրը ենդամտ ակնարկութիւններ կ'ընէ անոր մերձաւոր ամուսնութեան վրայ։ «Էհ, եկամուտ մը թող կապէ իւր կնոջ և նա ադով աւելի գոհ կը մնայ»։

—Ի՞ժ զքեզ, կը գոչէ Սոֆի նուազելով Հիւկօնէի բազկաց մէջ։

Բայց Սոֆի անձի վրայ սխալում ունի. Շամիյեաք ոչ թէ Տիկին Պարթէրին կը սիրէ, այլ զՏիկին Թրիսա որ Լա Պարթէրի զօրավարին դուստրն է, այն մարդուն որ ինք միայն գիտէ Շամիյեաքի անաւուր դաղանիքը։

Հոս է խաղին ոգին, մերկացնելով զայն կերպ կերպ դարձուածներէն և միդադերէն, որոցմով խառնուած է յոյժ ճարտար կերպով։— Զօրավարը իւր ազջիկը Շամիյեաքի կնութեան պիտի տա՞յ թէ ո՛չ։

* * *

Երկրորդ արարուածը կ'առաջնորդէ զմեզ Տիկին Պարթէրիի տունն ուր տեղի կ'ունենայ «Պարկէշտ ազգատաց Նպաստամատոյց Ընկերութեան» մէկ նիստն։ Անդ, դէմ յանդիման կը նշմարուին առաքինութիւնն՝ ըստ Աւետարանին և առաքինութիւնն՝ ըստ ընկերական սովորութեանց։ Ժողովոյն կը նախագահէ Պ. Լա Պարթէրի, երեսփոխանն։ Ընկերութեան նպաստաւորեալներէն մէկ քանին, գեղջկներ, գոր ծաւորներ, քանիմը կանայք, լոնտարհաբար կուգան կը կանգնին սրահին մէջ, ուր լցուած են աթոռներ հագուած և կանայք փայլուն արդուզարդերով։ Ատենը բացուելուն, մինչ քարտուղարը վերին նստի ատենագրութիւնը կը կարդայ քիթին տակէն, կանայք կը խօսին, կը փսփսան, կը ծիծաղին, և այդ քրքիջներուն մէջ նախագահն հանդիսաւոր ձայնիւ մը կը յայտարարէ թէ, ատենագրութիւնն ընդունուած է ֆիշոնոթիւեաք։

Հոն է նաև մեր Շամիյեաքն որ օրուան հերոսն է. իւր վրայ կը խօսին ու կը հիանան. շատեր, կատակի ձեւով կը յանդիմանեն զայն թէ անպիտաններու և չարագործներու միայն օգնութեան ձեռք կը կարկառէ։

Այս պահուս նախագահը կարգաւ կը հարցաքննէ ներկայացեալ աղքատներէն մէկ քանին որք անարժան վարմանց մէջ գտնուած լինելով, պիտի զրկուին իրենց օրապահիկէն։ Շամիյեաք կը միջնորդէ այդ խեղճերուն համար և կը խնդրէ որ ներողութիւն չնորհուի անոնց. նախագահը կը պատասխանէ թէ պէտք է փոքր ինչ խստութեամբ վարուիլ. յայնժամ մեր դիւցազնը մէկ կողմ առնելով զՊ. Պարթէրի, կը յիշեցունէ նմա թէ ինք քանի գիտէ նորա անցեալն որ չէ այնքան գովելի, և թէ մարդս պէտք է ներողամիտ լինի այլոց համար, երբ ինքն իսկ պէտք ունի ներողամտութեան։ Նախագահը կը զլխանի, թողութիւն կը չնորհէ մեղաւորաց և ատեանը կը փակէ։

Այս տեսարան թէեւ կենսական կապակցութիւն մը չունի խաղին հետ, բայց անկասկած է որ բաւական գեղեցիկ կտոր մ'է եւ կենդանի նկարագիրներ կը պարունակէ, մանաւանդ թատերաբեմին վրայ։ Այսքան հակիրճ նկարագրութեան մը մէջ կրնայ իւր գեղեցկութիւնը կորսընցնել։

* * *

Երրորդ արարուածին մէջ կը գտնենք ցայնվայր անծանօթ երիտասարդ մը, Հանրի տը լա Պարթէրի, զօրավարին որդին եւ Տիկին Թրիսայի եղբայրն որ ակումբի մը մէջ 70,000 ֆրանք կորսնցուցած է, որոյ 60,000ը Շամիյեաքի կը պարտի։ Տմարը գրպանն սակ մը չունի և եթէ մինչև յաջորդ օրը պարքը չհատուցանէ, պիտի անպատուուի։ Ինչ դառն հարուած կրնայ լինիլ այս զօրավարին համար որ երկար ուղեւորութենէ մը վերադառնալու մօտ է։

Երիտասարդն ի զուր պայմանաժամ մը կը խնդրէ Շամիյեաքէն որ անդրդուելի կը մնայ։ Ուստի իւր քրոջ կը յայտնէ դաղտնիքը. կէս գիշեր է, և Տիկին Թրիսա պատրաստուած է պարահանդէս երթալու. տեսնելով եղբօրն յուսահատութիւնը՝ վզին մանեակը կը հանէ վաճառել տալու համար. երիտասարդը կը մերժէ։ Ցայնժամ մանկամարդ կինը կարք նստելով Շամիյեաքի տունը կ'երթայ ծածկաբար։ Հոն է Սոֆի Լըտիէօ որ եկած է խնդրել իւր բարերարէն որ հրաժարի իրեն հետ ամուսնանալու գաղափարէն. Սոֆի ի սկզբան կը սրտնեղի այս քաղաքակալ կինը տեսնելով, զոր Տ'Իպլէդ Պարթէրին կը կարծէ, բայց Հանրիի քոյրը կը բանայ երեսն և ինքզինքը ճանչցունէ։ Սոֆիի խօսքն կը յիշէ այն ազնուասիրտ կինն որ իւր պատիւը փրկած էր պարահանդիսի մը մէջ, ուստի ինքնաբերաբար կը հեռանայ։ Երբ առանձին կը մնան, Տիկին Թրիսա կը յայտնէ իւր այցելութեան չարժառիթը. Շամիյեաք՝ հոս և գողնար այդ կնոջ առջեւ զոր կը սիրէ իւր սրտին խորէն, կը փութայ յայտնել թէ ինք ուզած էր պատպպէս բարոյական դաս մը տալ երիտասարդին, որպէս զի ձեռք քաշէ խաղամոլութենէ և թէ բնաւ պահանջք մը չունի անկից։ Այս պատասխանին վրայ մանկամարդ կինը չնորհակալ լինելով, կը պատրաստուի մեկնիլ, երբ յանկարծ ներս կը մտնէ իւր նշանածը՝ Բօպէր տ'Իպլիէ՝ զոր դրդած է չարամիտն Ֆլօթիլտ։ Հրամատարը կը պահանջէ իւր նշանածէն յայտնել թէ գիշերուան այդ ժամուն ի՞նչ գործ կրնայ ունենալ Շամիյեաքի նման տարօրինակ համբաւի տէր մարդու մը տան մէջ։

—Ես կը քաշուիմ, կը պատասխանէ Տիկին Թրիսա ծանրութեամբ, և կ'արտօնեմ Պ. Շամիյեաքն որ յայտնէ ձեզ այս տան մէջ իմ ներկայութեանս պատճառն։

Երկու մարդիկ առանձին կը մնան.— «Խօսեցեք, մտիկ կ'ընեմ» կ'ըսէ Բօպէր տ'Իպլիէ.— «Ձեզ ընելիք մը չունիմ, Պարոն, կը պատասխանէ Շամիյեաք ցրտութեամբ, հագիւ զսպելով իւր կատաղութիւնը Տիկին Թրիսայի նշանածին դէմ։ Դուք առանց իմ հաճութեան տունս մտած էք, ուստի ձեզ անկ է բացատրութիւն տալ ինձ»։

—Բայց վերջապէս, կը յարէ հրամատարը, պիտի յայտնէ՞ք ինձ թէ որպիսի զգացում մը կը տածէք Տիկին Թրիսայի նկատմամբ։

—Կը պաշտե՛մ զայն, կը պատասխանէ Շամիյեաք, աչքն յառելով շեշտակի Բօպէրի աչաց մէջ։

Այս տեսարան յոյժ գեղեցիկ է, մանաւանդ վերին բառն որուն վրայ կը փակուի վարագոյրը։

* * *

Մենամարտ մը անխուսափելի կը լինի։ Շամիյեաք ծանրապէս կը վիրաւորուի և և այս լուրը Տիկին Թրիսայի կը հաղորդէ Սոֆի Լըտիէօ որ միևնոյն ժամանակ կը յայտարարէ թէ ինք հրաժարած է Շամիյեաքի հետ ամուսնանալու գաղափարէն։ Այս կերպով, նախին երդչուհին կ'ուզէ ապատ թողուլ այն մարդն որ իւր բարերարն եղած է և այն կինն որուն նկատմամբ խորին երախտագիտութեան զգացում մը կը կը տածէ։ Եւ տարակոյս չթողլու համար, կ'ամուսնանայ Հիւկօնէ պատկերահանին հետ որոյ լրմի սէրը կը փոխարինէ այսպէս։

Սոֆի եւ Հիւկօնէ կը կարծեն թէ իրենց ամուսնութեամբ Շամիյեաք գտած է իւ

ՖԷՆԻՔՍ — PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ, ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ՎՆԱՍՎԱՃԱՌԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 14,000,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԻԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր տեղանց մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատեարքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Պոլիս և յարուարձանս, կատարեալք ձեռամբ ստորագրելոցս որք լիակատար զօրութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու վնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա — Գործակատարքը ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս, շնորհիւ ՀԼՅՈՒՍԱՐՑ ի կատարելագործեալ կրբնատներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելու եղանակ. Ճիշը կրակին վրայ նետեցէք այնպէս որ կոտրի. դուրս ելնող կաղն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են շնորհիւ այս կրբնատներուն։

Ցոյժ չահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 8 և Զագմագճըլար Եօղուշլու, թիւ 35

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐ

Միսաֆիրխանէի ասքերի տերունինտ չէրպէթ վէ սիր մէէքիւլթ սաթիրտրլրզը իէսմի տերտեսիթ միւզայէտ պուլունմաղլէ, թալիպլէրինին իշպու մայրսըն օն պէշինէ գառար Պապը փարի Սէրասքէրի չիւպէի մասուսէսինէ միրաճաաթի խլէմէլէրի իլան օլունուր։

1 Մայիս 1886 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԼԻՐԻ

Իւչ եալտըգլը սարը սիմ գալլագ չէրիտի, արչընը ճէտիտ օն պէշ պին, պէհէրի սէքիզ զուրուշ օթուզ բարա.

Իւչ կիւմիւշ եալտըգլը պէյազ սիմ գալլագ չէրիտի, արչընը ճէտիտ սէքիզ եիւզ, պէհէր արչընը ճէտիտի իւչ զուրուշ օն պէշ բարա. —

Պիր սէնէտէ լիւզումի մըգտարը ալընմագ իւզրէ իւչ եալտըգլը սիմտէն մաամուլ սարը վէ պէյազ ալամէթը ֆարիգա չէթէսի, պէհէր տիրհէմը ճէտիտի տօգուզ պուչուգ բարա։

Նիզամիյէ էլգիսէ վէ սարաճխանէ անպարլարը իչիւն շուրութը մուգարրէրէ վէ իթիֆիրնաղ օլունան նիւմունէլէրինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասա գօտուլան պայատէ մուրագամ իւչ գալէմ էչեա ֆիյամթը մարագգամալէրի իլէ թալիպլէր՝ էօհտէսինտէ օլուպ, մայի որը բումինին պէշինի բաղար իրթէսի կիւրիւնէ գառար պէհէր կիւն միանգամայ պիլիճա մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինէն, իթա իթմէյէ թալիպ վէ ալթընճը սարը կիւնիւ եիւզէ պէշ թէնգիրնէ բուղիպ պուլունանլարը մագամը Սէրասքէրի լեվազիմանը ումուրիյէ տարիլ սոնտի կէրմէլէրի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886 — 3—3

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ անպարբնա ալընճագ օլան բուգնը սատէնին միւնագասաբնա պաչչանճաղրնան, թալիպ օլանլարրն բաղար վէ չարչէնպիհ կիւնլերի Թազինէի Թասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օրունուր։

29 Նիսան 302 — 3—3

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆ Ի ԹԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ անպարբնա ալընճագ օլան Մրսբը բիրինճի իլէ սապունէն գարարը գաթիսի մայիսը բումինի, իւչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ վերիլէճէկինէն, թալիպ օլանլարրն եէվմը մէզգիւրտէ սահի տօգուզա գառար Թազինէի Թասսաի Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օրունուր։

29 Նիսան 302 — 3—3

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՋ ԶՕՐԱՅՈՒՑԻՋ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՋ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԷ ՇՕ

Ամենայդու կազդուրիչ զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Տէրերը, կանայք, տկարակազմ Տղայնէրն և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանց և Զգային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

Վիալի Գինին ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինման, եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զգային ուժհատութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարչարուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. Վիալ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Աւիերանտի դեղարան Տէլլա-Սուտա, նրա մեծ փողոց 169։

ԼԵԱՐԴԻ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ Ո ԵՒ Է ԹԱՆԳԱՐՈՒՄ ՊԱՏՃԱՌ Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆԷ

ՍՏԱՄՈՔԻ, ՄԷՋՔԻ ԶՊԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Աւասիկ հակիրճ ամփոփումմ մը այն բանախօսութեան զոր Բժշկական Կաճառին առիթեւ ըրած է

ՏՐ. Ճ. ՀԷՅՏՈՔ

Լեարդը Ճանչցուած է իբր ստեղծիչ և զգիչ արեան շրջաբերութեան։ Իւր ծաւալով և ձեւով, կաթեւոր գեր մը կը թաղայ կենդանային տնտեսութեան մէջ թէ մարսողութեան և թէ սննդառութեան տեսակէտով։ Այնն տնունդ որ կը ներգործէ մարսողական գործարանայ վրայ, կիւգազի և Բեբգունի կը վերածուի. և այս ձեւով է որ կը մտնէ Գիւտանոն երակին մէջ։ Այդ, լեարդին ազդեցութեամբ, այդ նիւթերը կը վերածուին տեսակ մը շաբարի և ապա լեարդէն կ'ելնեն և ընդհանուր շրջաբերութեան մէջ կը մտնեն. Այս կերպիւ կազմուող նոր նիւթն երկու օգուտ ունի, մարմնին տաքութիւնը կը պահպանէ և գործարանայ պաշտօնավարութիւնը կ'երագէ։

Տր. Մրչիսոն կ'ըսէ. Մարդին կազմութիւնն և զատումն յոյժ կնճռոտ են։ Մարդն միշտ իւր հիւթերէն կը զատուի լեարդին միջոցաւ. ճաշին առաջ ուեխլալով և տակաւ առ տակաւ նուազելով ցորչափ սխորժակը կը գոհանայ։

Այդ, եթէ լեարդն, մարմնոյն այդ էական գործարանն ընդարմանայ և մարդին անցքէն խանգարուի, նիհարութիւն և հիւանդութիւն յառաջ կուգայ։

Աստ կը նշանակեմ անտի ծագումմ առնող ուրթ գլխաւոր հետեւանքներն զորս ամէն ոք կը ճանչէ։

1. Հիւանդը կը գանգատի թէ ստամոքսը ծանրացած և լեցուն է։
2. Ադեաց տարածումն փքախտի պատճառաւ։
3. Ցատացաւութիւն։
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բերանին մէջ գէշ հոտ մը, մանաւանդ առաւուն, և ծանր լեզու։
6. Որովայնի պնդութիւն, մարմնի ընդ մերմ ալ փորհարութիւն։
7. Դիպու ցաւ։
8. Մտային կորսիի նուազում, և անհնուն մեղմանդութիւն, հանդերձ յոգնածութեամբ և ամէն ինչ հետեւեալ օրուան թաղուս տրամադրութեամբ։

Վերոյիշեալ անստակիչներն բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարում յառաջ եկած է Լեարդին պաշտօնավարութեան մէջ։ Այժմ, ցոյց տանք թէ հարկ անհրաժեշտ է զգուշանալ ու և օթալէ հիւանդին դարմանման գործին մէջ։

Պէտք է անմիջապէս Լեարդի կազդուրիչ մը հայթայթել. ամենէն գործածական ձեւն է դեղահատ մը։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ երբ դեղահատ մը լաւ կերպիւ պատրաստուած է, ամենէն լաւ և ամենէն արագ միջոցն է երագելու համար լեարդին պաշտօնավարութիւնն։ Իմ կենացս քաղմութիւն տարիները նուիրած եմ, ինչպես ձեր մէջէն շատեր գիտեն, հիւանդաց համար դեղահատ մը որ լինի անմիջական և ազդու գրգռման մը ընդդէմ Մարգին։ Մեծ հուսաւ չունիմ լուծողական դեղերու վրայ, ուստի և շիտեղի զրաւոր ու կատարեալ դեղահատ մը և զայն կոչեցի.

ԼԵԱՐԴԻՆ ՀԷՅՏՈՔԻԱՆ ՆՈՐ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ (ՇԱՔԱՐԱՐՈՒ ՊԱՏԱԾ)

Մէկ դեղահատը մէկ անգամ.—մէկ դեղահատը մէկ անգամ.—մէկ դեղահատը մէկ անգամ

Մէջքի ամէն ցաւերուն համար, Տր. Հէյտոքի դեղահատը կատարեալ դարման մ'է։ Որպէս դեղահատ մը պիտի գոհացնէ ամէնէն սկի պահանջները—կանանց ցաւերու համար, Զգածգութիւնք, Ցաւագութիւնք, Տկարութիւն, ընդհանուր Թուլութիւն, Լեարդի պաշտօնավարութիւն և Գլխու ցաւ, Տր. Հէյտոքի նոր դեղահատն անվրէպ դարման մ'է։ Այդ դեղահատները տիեզերահռչակ են իրենց ազդեցութեամբ և անանց զորութիւնն կրնայ միշտ երաշխաւորիլ։

ՄԷՆ ՄԻ ՍՐՈՒԱԿ ԿԸ ՊԱՐՈՒՆԱՎԷ ՔՈԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԱՏ.—ՄԷԿ ԴԵՂԱՀԱՏԸՆԴ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄ Կը ծախուի ամէն դեղավաճառաց քով

ԱԶԴ.—Վստահ լինելու համար Հէյտոքի Դեղահատներուն վաւերականութեան, տեսէք թէ Ծրարներու մէջ մի երկրատասնեակի վրայ կը գտնուի ստորագրութիւնն Ճ. Հ. Ֆրանսիսի, որ գործակատարն է Միացեալ Դահանգաց համար։

Առանց սորա մի գնէք։

Ըստ որում Հէյտոքի դեղահատներն բոլորովին տարբեր են մինչեւ ցարդ ծանօթ 212 դեղահատներէն, տարաւորապէս անձինք կրնան փորձի համար ՁԻՒԱՒՈՐ ստանալ այս Դեղահատներէն որուսակ մը, եթէ մեզ զրկեն իրենց անունն և հասցէն։

Մեծաչափ կը ծախուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիա, Մեծ փողոց, 35։ Փոքր առ փոքր կը ծախուի ամէն դեղարանաց մէջ։

ԹԱՅԾՂԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ

Ադէն լաւ, ադէն առաջաւոր, ադէն ապրան է

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ն. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍԻ

ՊԱԼՍԱՄԱԿԱՆ ԹԱՅԾՂԱՆԸ

Այս հեզուկը կը պարունակէ խայծդանի և Պոմ ոը ձծի ամէն պինդ և լուծելի տարրերը։ 1873 էն ի վեր նշանաւոր բժիշկներէ կը յանձնարարուի՝ կուրծքի և դէպքին ծանապարհաց հիւանդութեանց համար։ ՅՈՐԱՏԵՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ, նոյն իսկ ի պարագային յորում ախտաբուժական ուրիշ միջոցներ ի զերեւ ելած են։

Գործածութեան եղանակ

Կուրծքի, կոկորդի և մի զային ճանապարհաց հիւանդութիւնք	Մէկ գաւաթ ջրի մէջ մէկ խահուէի կամ ապուրի գըրգալ	Թմել անօթի եղած ժամանակ կամ ճաշած ատեն
Որբիւն, եռք	Զուտ կամ խառն	Դուրսէն գործածելի
Սպիտակ հոսմունք	Զուտ կամ խառն	Ներանցութեամբ
Շնչափողք	Շոգիով տաքցած	Մխելով կամ փոչիացնելով

Ընդհ. կեդրոնատեղի՝ Կեդր. դեղարան Ն. Թէօտորիտէս, Բերայի Մեծ Փողոց 244։ Կը գտնուի նաեւ Գալաթա, Գասթորիտէսի դեղարանը. Պոլիս, Գասապեան դեղարանը։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹ

ԿԱՆԱՆՁԱՆՑ (FER BRAVAIS) ՄԵԼԱՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենաօգտաւորն է. օրը մի քանի կաթիլով, քիչ ժամանակի մէջ առողջութիւնն կը վերահաստատուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹԻՆ գործածութիւնն ոչ ջղաձգութիւն, ոչ ստամոքսի յոգնութիւն, ոչ թանչք և ոչ պնդութիւն կը պատճառէ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ ինքնին համ ու հոտ չունի և չտարալ ոչ գինիին, ոչ ջրոյն և ոչ որ և է ըմպելեաց՝ որոց մէջ խառնուելով կը գործածուի։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ երկաթախառն բաղադրութեանց ամենէն ածանն է, որովհետեւ ամբողջ սրուակ մը մէկ ամսէն վեց շաբաթ կը տեւ է. ուրեմն այս դեղին գործածութիւնն՝ օրը մի քանի փարայի կու գայ։

ՊՐԱՎԷԻ ՋՐԱԼՈՅԾ ԵՐԿԱԹՆ՝ ակառները չեսեցներ։

Ամէն սրուակի հետ յայտարարութիւն մը կը գտնուի, որ մանրամասն կը նկարագրէ այս պատուական լրալոյծ երկաթին գործածման եղանակներն։

Պ. Պրավէ իւր հնարած երկաթաջրոյն զօրութիւնն կրնայ երաշխաւորել, երբ սրուակաց վերայ գտնուի իւր տպեալ ստորագրութիւնն կար մը թանգրով։ Մեծ և փոքր սրուակներով կը ծախուի։

Վաճառատեղին է Ի Փարիզ, BOUTRON & Ce, Rue St-Lazare, 40 & 42.

Կեդրոնատեղիքն են Իզմիր Պոլիս Քիւչիւքեան եղբարք, Գասապեան, Վէհնան Ծանին, և այլ մի քանի դեղարանք։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ղ. Փ. Զրբուրեան դրամատունն ի Ղալաթիա կը ծանուցանէ թէ սկսեալ մայիս 20ին (յունիս 1 ըստ եւրոպացւոց) Արքունի փողոցանցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Արեւելեան երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնը։

Շահող թիւեր 500

Մեծ բաժին 300,000, 25,000, 10,000, եւ որոց արդիւնքը 580,000 ֆր. պիտի մուճարուին Օսմանեան կայսերական Պանքայէն։ Շահուց ամբողջութեան իրաւունք ունեցող մէն մի տոմսակին գինն է 5 ղրշ։

Նաեւ Համայուրկի մեծաշուք վիճակահանութեան 290դդ. շրջանին առաջին կարգը յառաջիկայ մայիս 28ին (յունիս 9 ըստ եւրոպացւոց) պիտի քաշուի։

Շահող թիւեր 50,500

Որոնց զուտ արդիւնքը 12,350,362 ֆր. պատկառելի գումարը տնտիպապէս կը վճարուի։ Գերմանիոյ կառավարութեան դանձէն։

Առաջին կարգի տարողութեան իրաւունք ունեցող մէն մի լոզ 100 ղրշ. ոսկեդրամ։

Առաջին կարգի երկրորդին իրաւունք ունեցող մէն մի լոզ 50 ղրշ. ոսկեդրամ։

Առաջին կարգի քառորդին իրաւունք ունեցող մէն մի լոզ 25 ղրշ. ոսկեդրամ։

Առաջին կարգի ութերորդին իրաւունք ունեցող մէն մի լոզ 12½ ղրշ. ոսկեդրամ։

Վերոյիշեալ Բասմէսներէն ու Լոզերէն գնել ուզողք պարտին ժամանակին դիմել դրամատունս։ Ղալաթիա Քօմիսիոն խանին դիմացը թիւ 9։

Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է դրկել փոխարժէք գումարն։

դիմել առ Ղ. Փ. ԶՐԲՈՒՐԵԱՆ Ղալաթիա Քօմիսիոն խանին դիմացը թիւ 9։

ՏԱՄՈՆ ՏԱԲՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏՍՈՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՑ

ՁՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սեսեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԱԼԱԳԱՆԼՈՒՋ

Ի Սրմիլիէ (Դամասկոս)

Կեդրոնատեղի ի Կալատա, Մամէանէ, Լայա խան, 2։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ամ. Դէլ Ռէզիօ, Կ. Պոլսոյ և Օրէնսի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2,000	Լէբանոգ	4,500
Անձելս	3,000	Մարէնկս	4,300
Արկս	1,300	Մարսալիա	2,500
Գասսանս	3,500	Մէլս	2,000
Գլոսսինս	2,200	Նէրս	2,000
Գրասս	2,000	Օթելս	5,000
Գէլյոս	2,600	Օրլանս	3,000
Գալիբոս	2,500	Օդրանգս	4,500
Գամէս	2,400	Օդէս	2,000
Գագս	2,000	Բասքիզիք	1,200
Դոմս	2,700	Բալերմս	3,200
Տիսս	2,500	Բասգէս	1,700
Տօմիս	1,800	Քէնդ	2,800
Իրաքս	2,600	Իսմիթ	4,400
Տրասգս	2,600	Ռիմալս	3,200
Ֆալքոն	800	Ռօլլս	3,000
Ֆիսս	1,700	Ռօմանս	5,500
Ֆլամինկս	1,600	Ռոմէս	3,500
Գալիլէս	5,500	Ֆալերմս	4,000
Կիդանս	2,200	Ֆաքֆս	2,000
Կօզս	1,800	Միլիս	2,000
Կրօսս	2,200	Ֆօրենգս	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հերս	2,000	Թ. Ռիլրզ	3,000
Հիսալիս	3,000	Թիկկեր	1,300
Հիւմֆրէդ	1,200	Թօլէսս	2,800
Ձիսս	2,300	Քասգէս	3,600
Փելրս	2,000	Կէտսս	1600
Քոֆֆս	2,200	Գէպրա	3,000
Էս	2,000	Գերս	41,0

Մասնիս չոգենաւը, նաւապետ Միչրլ, ընդհանուր վաճառքով Հրէն մեկնած է ամսոյս 8 ին և 26 ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներս համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ԲԱՐԱՑԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի և Օրէնսի գլխ. կանոնաւորապես բեռնող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալա Սոքիա	3,000	Ֆրքս
Ասարտա	2,500	Լոնճրլս
Աղբատիա	2,500	Քրուիչանք
Լապանիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆօթերդիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԱ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալ

514

ՖՐԼԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ամէն կանոնաւորապես կը բեռնի Լիվերբուլի և Մէնչեսթրի գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիան	2500	Ֆոլտենան	3700
Ալդասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլամեան	3700
Ա.Թէնեան	2500	Իպերիան	5500
Աստրոպիան	3700	Իսպերիան	5500
Գավարիան	6000	Իտրրիան	5500
Գուլֆարիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օբրիթոյ	700
Էդիբրգն	3700	Բէլսիան	3800
Ֆալիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերիան	3700	Վիրջինեան	6800

Լէյպիան չոգենաւը, նաւապետ Պօլ, ամսոյս 18ին երեքշաբթի օր ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներս համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեղիք, Պարոնայք Ֆրէտ, Էլյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներնին

Կ. Պոլիս, Իսուսրատ Լաֆոնդէն.

Զմիւռնիա, Պ. Ռ. Քարվէր Եղբարք

Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.

Մալտա, Ռ. Քասիլիերի.

Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորդատոյ.

Զմիւռնիա, Պ. Ուիդ և ընկ.

512

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի գլխ. բեռնող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսարիս	3000
Ֆերոս	4000	Նեբթիս	3000
Օսմանդի	4000	Բեռա	3000
Սեսոստրիս	3250	Գրանգիք	1700
Թիպա	3250	Լոգիս	800
Մակտալա	3250	Գլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Ոնեել	700
Սֆինքս	3000		

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ և ԸՆԿ.

Մէյսանտրը փողոց, Ուիթոլ խան

ՁԷՅՄԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ

31, Ձէյմս Ստրիտ, Լիվերբուլ

514

Արտոնատեր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՈՒՍԱԳՐՈՒ

ՇԻՐԲԻԹԻ ԹԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՑՈՅՑ

1886 ՄԱՅԻՍ 1 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 31

Վերոյիշեալ ելնող շոգենաւեր

12 — Եէնիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուզ. Օրթ. Պէշ.
12 — Ամրիկ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
12 — Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուզկ. Գալաթա.
12 — Պէյդ. Բաշալ. Ր. Բ. Մաշ. Գանիրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյ. Գուզ.
12 45 Եէնիմ Մեզ. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիքէպ Պիէն. Պէյանճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ.
12 45 Գալատեր Մեզարպ. Պէօյիւք. Թար. Պէյդ. Բաշալ. Գանիրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուզկ. Գալաթաշ
1 45 Եէնիմ. Մեզ. Պէօ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուզ. Օրթ. Պէշ.
2 30 Պէօ. Թար. Պէյդ. Բաշալ. Գանիրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսս.
3 — Եէնիմ. Մեզարպուրնու. Պէօյիւք. Թարապիա Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
4 15 Պէյդ. Բաշալ. Գանիրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյ. Գուզ. Պէշիք.
4 30 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Պիէն. Միրկ. Պէյանճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
5 30 Եէնիմ. Մեզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Պիէն Միրկ. Պէյանճ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
6 15 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյդ. Բաշալ. Եէնիք. Միրկ. Գանիրճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամիվ. Զէնկէլ. Պէյ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իսսկ.
7 45 Ա. Գալ. Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւքաէրէ Թարապ. Եէնիք. Պիէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյդ. Բաշալ. Գանիրճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլեր. Գուզկ. Իսսկ.
9 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Պէյանճրէպէյ Ր. Հիսար Պէպէք Արնավուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
10 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյդ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Ամիվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
11 — Եէնիմ. Մեզ. Պէօ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Ամիվ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն դէպի ելնող շոգենաւեր

1 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պէյանճ. Պիէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
2 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօ. Մեզ. Եէնիմ.
2 — Գալատա. Իսսկ. Գուզկ. Պէշիք. Օրթ. Պէյ. Զէնկէլ. Ամիվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանիրճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշալ. Պէյդ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
2 45 Իսսկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանիրճ. Ր. Բ. Մաշ. Բաշալ. Պէյդ.
3 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյիւք. Մեզ. Եէնիմանտպիլ.
5 15 Գալատ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյդ. Թարապ. Պէօ. Մեզարպ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գալատ.
6 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօ. Մեզ. Եէնիմ.
6 45 Իսսկ. Գուզկ. Պէշիք. Օրթ. Պէյլեր Զէնկէլ. Ամիվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար. Գանիրճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք.
8 15 Պէշիք. Օրթաք. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մեզարպուրնու Եէնիմ.
9 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Պէօ. Մեզ. Եէնիմ.
10 — Գալատ. Պէշիք. Պէյլեր. Զէնկէլ. Վանիքէօյ Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանիրճ. Միրկիքաբաշ. Բաշալ. Պէյդ. Թարապ. Մեզ. Ր. և Ա. Գալատ.
10 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Ամիվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պէյանճ. Պիէն. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մեզարպ.